

DOMOVINA

Upravišтво „Domovine“ v Ljubljani, Knaflcova ulica 5
Uredništvo „Domovine“, Knaflcova ulica 5/II., telefon 3122 do 3126

Izhaja vsak četrtek

Naročnina za tuzemstvo: četrletna 8 Din, polletna 18 Din, celoletna 36 Din; za
zamejstvo: razen Amerike: četrletna 18 Din, polletna 24 Din, celoletna 48 Din;
Amerika letno 1 dolar. — Račun poštnih hranilnic, podružnice v Ljubljani, št. 10.711.

še ta mesec je čas

Zvestih prijateljev in prijateljic našega lista ni treba opominjati, naj ne pozabljajo svojih naročniških dolžnosti nasproti »Domovini«. Toda vmes imamo naročnike in naročnice, ki se vsak opomin od njih odbije kakor žoga od stene. Žal nam je, da moramo ugotoviti tako grdo nehvaležnost nasproti listu, ki jim teden za tednom prinaša novice, zabavo in pouk obenem s slikami za majhen denar, pa še tega ne plačajo.

Še ta mesec in prva četrtnina leta bo pri kraju. Zato je čas, da tisti, ki od novega leta sem še niso ničesar plačali, zdaj izpolnijo svojo dolžnost. Vsi časopisni zahtevajo, da se plačuje naročnina vnaprej, in tudi mi moramo ostati pri tej zahtevi, ker je naročnina obratna glavnica lista. Z njo se poravnava stroški za tisk, uredništvo in upravo, ki niso

majhni. Nič dobčka ne iščemo pri listu, le toliko zahtevamo od naročnikov, da se ti stroški poravnajo. Zato je naročnina majhna: 36 Din na leto, kar zneso mesečno samo 3 Din ali dnevno le 10 par.

Kdo je med naročniki in naročnicami, ki bi ne zmogel 10 par na dan za »Domovino«. Kdor jih ne plača, a vendar prejema še dalje »Domovino«, sta mu hvaležnost in častna dolžnost popolni neznanki. Porabite takoj položnice, ki jih hranite doma. Če je kdo nima, naj piše na upravo po drugo.

Zlasti opominjamo zaostankarje iz lanskega leta, naj naročnino nemudno pošljejo. Kdor ne bo zdaj plačal, mu bomo list v tem mesecu ustavili in dolžno vsoto po pošti naknadno izterjali. Torej smo ta mesec je še čas, da ostanemo prijatelji.

Le vkup, le vkup, uboga gmajna

Živinoreja je bila dolga stoletja osnova kmetije v naši deželi. Naša zemlja daje za obilen kmetov znoj in krvave žulje pridnih rok komaj dovolj repe, prosa, krompirja in turščice za skromno življenje. Pšenice se skoro ne prideluje več kakor za velike praznike: božič, pust in veliko noč. Denar za davke, zavarovalnino, obleko, orodje, sol in tobak pa je dajala živinoreja. Vsa oblastva so zato skrbela, da se ni porušil ta stebel naših kmetij, ki so bile in bodo za vselej trdna osnova obstoja vsega naroda. Skrb za dobro plemensko živino in vzorne hleve je gnala marsikoga v posojila, ne iz lahkomiselnosti, temveč iz zavesti, da je prav živinoreja tista panoga kmetijstva, ki more in mora voditi do neogroženega žitja naše dežele in preko tega v blagostanje vseh stanov po večni resnici: če ima kmet denar, še berač ga ne strada.

Vojna je z nasilnimi rekvizicijami močno pretresla našo živinorejo. Po vojni so nastopili navidezno dobri časi za to kmetijsko panogo. Razmerno lepe izkupičke za živino so pa požrle slabe letine visoki davki ter previsoke cene izdelkov industrije, ki je uživala od države tako materinsko ljubezen, da je ni skoro nič preostajalo za bednega kmeta. Zadnjih deset let pa je kopnela od sejma do sejma že tako skromna cena živini.

Več je bilo vzrokov za ta pojav. Lahka prodaja v tiste kraje naše države, kjer je vojna uničila vso živino, je bila kriva, da smo zanemarili svoj prejšnji trg, ki so ga nam medtem prevzeli drugi. Po sosednjih barmovinah je spodrasla manj vredna živina, od katere so nam zlasti buše, ki so se prodajale na vsakem našem sejmu, stalno drobile cene. Obresti in davki so silili kmeta, da je krčil že stoletja ustaljeni živinski inventar in preplavljal sejme z blagom, ki ga je moral prodajati tudi pod običajno ceno, ker je vedel, da ga čaka doma rubežnik. Zadnjega pol leta pa je sledil popolni zlom že tako nizkih cen.

Na volilnih shodih in nešteti zborovanjih so se pretakale v potokih solze nad to

strašno kmečko nesrečo in gostobesednih obljub in zagotovil, da se živinske cene morajo dvigniti in se tudi bodo, je bilo vsak dan na pretek. Siti takšnih praznih obljub so se zdaj poslužili hrvatski kmetje zadnjega sredstva, ki je še ostalo, to je samopomoči. Postavili so v vsakem kraju sejmski odbor preudarnih mož, ki določijo pred sejmiščem ceno slehernemu repu, ki gre na sejem. Strogo gledajo ti zaupniki, da se ne prodaja pod to ceno, ki je za 20 do 30 odstotkov višja od dosedanjih. Opoldne mora vsa neprodana živina domov. Kdor nima krme, mu jo morajo dati do prihodnjega sejma sosedje, da se lahko drži določena cena. Ta složni nastop hrvatskih kmetov je rodil lepe uspehe. Vole II. vrste plačujejo že po 4 in pol do 5 in pol, teletce po 3 in pol do 5, krave po 3 in pol do 4, teleta po 6 do 7 in pol in celo klobasarice, ki so se doslej prodajale po 0.75, so dosegle 2 in pol dinarja za kg žive teže.

Toda ni sreče brez nesreče. Ko so videli prekupci, da ne morejo na Hrvatskem dobiti po starih cenah živine, so navalili na naše sejme in se jim je res posrečilo z majce višjimi cenami dobiti precej blaga. Da bi takšno početje prekupcev ne uspevalo, saj gre vendar za blagor vseh živinorejcev, je bilo treba Hrvatom priskočiti na pomoč v njihovi borbi. Vsak pameten človek bi rekel, da morajo biti pri takšnem gibanju pač vsi kmetje složni. Saj kmetje bi že bili, če bi si razni kmečki zveščarji ne bili pri tem v laseh. Danes ne gre tem dobrotnikom ljudstva zato, kakšne bodo cene, temveč jim je glavno to, kdo bo imel pri tem zasluge.

Kmetijska družba, ki ima po vsej deželi gosto razporejene podružnice, je v svesti si svoje dolžnosti brez trušča opozorila svoje člane na koristnost in potrebo sodelovanja pri samopomoči hrvatskih kmetov. Kakor pa kaže, so se te zadeve lotili že tudi politiki. Preteklo soboto je sklicala Zveza slov. kmetov v zadevi gibanja za dvig živinski cen sejo, na kateri je sklenila, pozvati Kmetijsko družbo, da izvede v sporazumu

z drugimi kmečkim organizacijami podobno gibanje živinorejcev, kakor so ga začeli Hrvati. To je seveda razžalilo voditelje bivše klerikalne stranke, ki so sklicali en dan pozneje sličen sestanek. Namesto, da bi se oprli na Kmetijsko družbo, je priobčil o zadevi zadnji ponedeljski »Slovenec« članek, v katerem pravi med drugim, da je Kmečka zveza že dolgo pripravljala odločno obrambo cen kmetijskim pridelkom, zlasti živini, zato je pretekli teden v Ljubljani zborovali odposlanci Kmečke zveze skoro iz vseh krajev Slovenije in sklenili, kako naj se ta obramba izvrši. Za vsak sejem in za vsako tržišče da bodo odposlanci Kmečke zveze v sporazumu z domačimi kmeti osnovali posebne sejmske odbore, ki bodo določali cene živini. Članek naglašava, da so zadevo »vzeli v roke resni kmečki organizatorji, ki si ne bodo pustili vzeti pobude od Pucelj-Mravljetove kmečke organizacije.«

S ceneno živino iz Slovenije rušijo cene hrvatski živini

Zadnji živinski sejem v Mariboru je bil zelo živahen. Cena živini se sicer ni popravila, toda kupcev je bilo nenavadno mnogo in so pokupili skoro vso živino. Med kupci je bilo tudi precej hrvatskih prekupcev. Kmetje so se začudeni vpraševali, odkod taka nenaadna živahnost. Pojasnilo pa je prišlo zdaj iz Zagreba. Kakor znano se je pojavila med hrvatskimi kmetijskimi organizacijami »Seljačka sloga«, ki si je nadala nalogo, dvigniti cene goveji živini. Posebna komisija iz kmečkih strokovnjakov ocenila na sejmu vsako živinčce, ki ga kmet ne sme prodati pod določeno ceno. Organizacija je uspela in cene živini so se znatno dvignile. Tudi mesarji in nakupovalci živine so se naposled vdali in so plačevali cene, ki jih je komisija določila. Na zadnjem sejmu v Zagrebu je »Seljačka sloga« določila ceno za vole na 4.70 Din za kg žive teže. Naenkrat pa so se pojavili na sejmu prekupci z živino, kupljeno na mariborskem sejmu, ter so pokvarili hrvatskim kmetom cene. Prodajali so vole po 4 Din in v nekaj minutah prodali vse, kar so prignali s seboj, obenem pa napravili sijajno kupčijo, saj so prekupci zaslužili pri vsakem kilogramu po 1.50 Din in še več. To je izzvalo veliko ogorčenje med hrvatskimi kmeti.

Zdaj, ko se tudi pri nas po hrvatskem zgledu uvaja akcija za izboljšanje cen živini, se mora tako početje hrvatskih prekupcev onemogočiti. Ta akcija pa se mora vršiti tudi pri nas v lepi slogi, da nam ne bodo politični klobušarji vsega pokvarili.

**Po Sloveniji gre glas:
„Domovina“ je za nas!**

Vinski sejmi naj bodo v marcu

Ni nam treba naglašati, da je kupčija z vinom enako slaba, kakor z vsemimi drugimi kmetijskimi pridelki. Pozimi se je vino slabo prodajalo, a tudi zdaj, ko se bliža pomlad, se še nič ne kaže, o kakšni znaki izboljšanja. Dobri nasvetov za povzdigo vinske kupčije, sicer ne manjka, toda povečini ostanejo neizvedljivi spričo splošne gospodarske stiske.

Za izboljšanje trgovine z vinom se nekatere delavne podružnice Vinarskega društva trudijo na vse načine, a najuspešneje z vinskimi sejmi in vinskimi razstavami, na katerih se nudijo razna vina v pokušnjo in prodajo. Pozimi prirejeni sejmi niso kazali najboljših uspehov, zato pa utegnejo mnogo bo-

lje odrezati sejmi v marcu, aprilu in maju, ko se začenja nova rast, ki omogoči približno oceno prihodnje letine. Marc bo pa letos glede vinske kupčije še posebno važen, ker se 1. aprila podraži železniški prevoz, kar ima pri večjih množinah in daljših prevozi prav pomembno vlogo.

Spričo tega dejstva utegne podružnica v Novem mestu prav dobro odrezati, ker priredi vinski sejem 10. marca. Na Brž je dobro uspel tudi vinski sejem v Ljutomeru, ki je bil ta terek. Ne bi bilo napačno, če bi se še katera druga podružnica ali združba odločila za tako prireditev zdajle pred pomladjo, zlasti marca, ko bo mogoče prevažati vino še po starih železniških cenah.

Naraščanje nalezljivih bolezni v Sloveniji

Zdravstveni oddelek banske uprave je kakor vsako leto sestavil podatke o nalezljivih boleznih tudi za lansko leto (1935). Pretežno je število obolelih za nalezljivimi boleznimi v Sloveniji naraslo. Tako je za raznim tifuznimi boleznimi obolelo, odnosno bilo prijavljenih na novo lani 228 (leta 1934. samo 196). Od teh je 18 (17) umrlo.

Prav huda je bila lani griža. Od 555 primerov leta 1934. je narasla na 929, število smrti za grižo pa se je povečalo od 71 na 97. Zlasti hudo je razsajala griža v novomeškem srezu (v Suhj krajini), kjer je zahlevala tudi 52 smrtnih žrtev.

Med otroškimi boleznimi se je zelo razširila škrlatinka, ki je narasla od 475 na 739 primerov. Zelo pa je padlo število primerov obolevnosti za ošpicami: od 1804 na 1066. Največ primerov škrlatinke izkazuje za leto 1935 mesto Ljubljana (1.332 primerov), sledi Maribor-mesto (477 primerov). Med smrtnih primerov izkazuje krški srez, kateremu sledi ptujski srez. Tudi davica beleži zmanjšanje obolevnosti od 1730 na 1600 primerov. Podobno je padlo število smrtnih

primerov od 127 na 103. Največ za davico obolelih izkazuje mesto Ljubljana in sredi Ljubljane okolica in Brežice.

Med drugimi nalezljivimi boleznimi izkazuje povečanje primerov obolevnosti: sen od 242 na 347, krčevita odrevenelost (tetanus) od 42 na 56, dušljivi kašeli od 281 na 757, padlo pa je število obolelih za vnetjem prsne škravke od 893 na 513.

Največji dvig zabeleženih primerov obolevnosti pa izkazuje hripa. Leta 1934. je bilo kmaj 49 primerov lani pa že 6433. Primeri smrti za hripo so narasli od 21 na 22. Hripa je lani zelo razsajala v mestu Ljubljani (1585 primerov), v krškem srezu (1.332 primerov) in v srezu Ljubljane okolice (918 primerov). Sledi: Maribor-mesto (477 primerov), Metlika, Novo mesto in tako naprej. Največ smrtnih primerov izkazuje krški srez (11) med tem ko v Ljubljani mestu in okolici ni bil zabeležen noben smrtni primer, kar si lahko tolmačimo s pravočasno zdravniško pomočjo.

Vsak prijatelj „DOMOVINE“ pridobi naročnika

Politični pregled

V soboto je bila pri ministru za trgovino in industrijo dr. Milanu Vrbaniču mednarodna konferenca, na kateri

so razpravljali o izvajanju uredbe o zaščiti kmetov.

Zaščita o pravilnikih za izvrševanje te uredbe. Pravilniki so že izdelani, vendar pa še niso bili objavljeni, ker so zadnje čase nastopile razmere, ki zahtevajo bolj široko-potezno obravnavanje vprašanja razdolžitve. Postavlja se načelno vprašanje, ali naj se sploh začne izvajanje sedanje uredbe o zaščiti kmetov ali pa naj se izdela nova, ki ki uredila tudi vprašanje razdolžitve ostalih stanov in ne samo kmetov. Na konferenci še ni prišlo do končnih sklepov.

V naši narodni skupščini

se je v ponedeljek začela podrobna razprava o novem državnem proračunu.

V načelu je bil proračun sprejet že pretekli teden. Podrobni razpravi prisostvujejo od opozicije le poslanci Seljaškega kluba. Pa tudi vladni poslanci niso polnoštevilno navzoči. Razprava zato hitro napreduje in bo morda končana že ta teden.

Ta teden se je začelo tudi

zasedanje sankcijskega odbora v Ženevi.

Odbor mora odločiti, ali naj se sankcije proti Italiji poostre ali pa se poskusijo poiskati druge poti, da se zaključi italijansko-abesinska vojna. Na dnevnem redu so vprašanja ali naj se razširijo sankcije na petroleje, železo in druge sirovine, ali naj se prepove vsem državam članicam Društva narodov, da bi dopuščale italijanskim ladjam dostop v svoja pristanišča, in ali naj se razširijo sankcije na vse italijansko izvozno blago in se prekine

Ivan Slivnik:

15

Usodna žena

Sele zdaj je Janko zagledal sestro. »No, Beatrika, in ti? Pa ne da bi bila namenjena z nami v tovarno?«

»Da«, je odgovorila Beatrika kratko. »Ali sem ti mar napotila?«

Janko je skomignil z rameni. »Če bi mi tudi bila — saj vem, da se ne bi dala odgnati«, je dejal z brezobzirnostjo, ki je bratovska predprava.

»Tako je! A vstopi že vendar!«

Janko in Viktor sta vstopila in avto je zdrvel po cesti. Skozi okno je zrla trojica na široka pleča Indijca, ki je sedel zraven šoferja.

Beatrika je bila vidno razkačena; nekako je morala dati duška svoji jezi.

»Ne razumem te, Viktor, da ne moreš nikamor brez tega indijskega sluga. Ne trpim ga. Tako nekam nadut in vsiljiv se mi vidi.«

Viktor je pomislil, da je mržnja med njima vzajemna.

»Dolej še nisem opazil teh lastnosti pri Kaluti. Njegova posebnost je zgolj prirojeni ponos plemenitega pokolenja.«

Beatrika se je rezko zasmejala. Že večkrat se je srdila na Kaluto, ker ni soriemal napitnin ter ji sploh ni dal odgovora, kadar ga je hotela izpraševati o gospodarju.

»Plemenitega pokolenja, praviš? Ali je mar kak začaran princ?« se je porogala.

»Kdo ve? Morda se pretaka po njegovih žilah kneževska kri«, je odvrnil Viktor mirno.

»Ah, Viktor, ne vleci me za nos!«

»Nikakor ne. Kaluta je res potomec zlahtnega rodu.«

»Pa je vendar čisto navaden sluga.«

Viktor se je nasmehnil. »Meni pa se zdi, da je zelo nenavaden sluga. Tako na primer nikoli ne vzame napitnine.«

Beatrika je rahlo zardela. »Kljub temu je le sluga.«

»Gotovo. Ali to ni v Indiji nič redkega. Politične razmere so pač zakrivile, da je obubožala marsikatera plemenita rodbina. Saj sem ti rekel, da je Indija dežela čudežev. In dasi je Kaluta siromak ter ima samo to, kar nosi s seboj, je vendar ponosen. To pa ne pomeni nadut, kakor praviš ti. In dasi je njegova zvestoba do mene skalna in vsakomur vidna, se vendar nikoli ne vede vsiljivo. Tako takten je, da bi si ga vzel lahko marsikdo za zgled. Kadar ga potrebujem, je vedno pri roki; kadar ne, izgine, da niti ne čutiš, kdaj.«

»Potemtakem pravcat biser v podobi sluga«, se je obregnila Beatrika, vsa ozkolovljena, ker je Viktor zagovarjal Kaluto proti nji.

»Da, v resnici«, je rekel Viktor pokojno. »Od vsakega bi se ločil rajši kakor od nje-ga.«

»Tudi jaz, da sem na tvojem mestu, stric Viktor, Kaluta je imenitna bajta in midva sva velika prijatelja«, je protestirala tudi Janko proti Beatričinemu napadu.

»Res lepa manira, da se bratiš s posla«, je dejala Beatrika zaničljivo.

»Se lepša je tvoja, ki pozabljaš, da so tudi posla ljudje!« se je odrezal Janko ter bojevito blisnil z očmi. »In vrhu tega si danes natakajena, princesa sestra; ne vem zakaj. Mar bi bila ostala doma, da ne bi kvarila drugim dobre volje. Sploh mi je nerazumljivo, kaj hočeš ti tam zunaj. Drugače te zvije krč, ako te kdo omeni tovarno, danes pa hočeš po vsej sili bitj z nama. Prav za prav te sploh ne moreva vzeti s seboj, ker bova lazila po strojnica in drugih kotih, kamor dama ne more.«

»No, saj bo menda Romana sama vodila Viktorja okrog. Tudi ona je dama.«

»Da, Romana! To je povsem druga reč. Ona nosi pametno obleko, ki ne obvisi na vsakem kavljju. Povem ti naprej, da se boš strahovito dolgočasila. Najpametnejše je, da ostaneš na vozu in se vrneš naravnost domov.«

»Ravnala bom po svoji lastni volji, gospod brat.«

Viktor ni vedel, zakaj mu je Beatričina družba tako neprijetna. Res mu je sinočni prizor še zmerom moril dušo; toda dekle se je vedlo tako nepriziljeno, da bi bil tudi on lahko prezrl tisti dogodek. Očitno sta bili mati in hči spoznali, da jima je izpodletel načrt, ujeti ga Beatriki za ženina. In priznati je moral, da se spretno udajata v svojo usodo. To dejstvo ga je le veselilo. In danes pri kosilu je prenesel tudi Beatričino navzočnost brez vseh posebnih občutkov. Šele ta trenutek je začutil, da mu je odločno napoti, čeprav ni vedel zakaj.

Draga mamica, daj si dopovedati...

Nikar se več ne muči. Delaj tako kakor delajo druge mamice, ki se tudi takrat, kadar perejo, ukvarjajo s svojimi otroci — vzemi za pranje Schichtov Radion!

Saj pere Schichtov Radion perilo brez vsakega truda! In kako preprosto je to: raztopi najprej Radion v mrzli vodi in ko raztopina s perilom zavre, kuhaj 15 minut. Nato izperi perilo najprej v topli, potem pa v mrzli vodi - in perilo bo belo kakor sneg.

Schichtov **RADION** pere vse

ves denarni promet z Italijo. Nekateri vesti pravijo, da s poostitvijo sankcij ne bo nič, vendar pa se na drugi strani zatrjuje, da bodo sankcije le potrebne, če ne bodo uspeli pozikusi, pridobiti Italijo za mir.

Iz Rima poročajo, da je na seji italijanskega ministrskega sveta naglašal italijanski ministrski predsednik Mussolini.

da je Italija zdaj močnejša kakor kdaj prej.

Prj tem je navajal velike italijanske uspehe v vojni z Abesinijo. Rekel je, da so italijanske čete pod poveljstvom maršala Badoglija končno strle odpor Abesincev. Iz Mussolinijevega govora pa iz pisanja italijanskega časopisa se da sklepati, da se Italija ne namerava mnogo brigati za ženevsko prizadevanje po miru.

Od 18. do 20. t. m. bo v Rimu konferenca ministrskih predsednikov in zunanjih ministrov Italije, Avstrije in Madžarske

Na konferenci se bo po časopisnih vesteh obravnavalo med drugim tudi podunavsko vprašanje. O čem se bo še govorilo, ni znano.

Po volitvah, pri katerih so dosegli venizelisti nepričakovane uspehe, so nastale

hude težave v grški notranji politiki

V ponedeljek je grški kralj Jurij II. s prestolnim govorom na slovesen način otvoril zasedanje novoizvoljenega državnega zbora in naglašal željo in prepričanje, da bodo politične stranke naposled vendarle našle pot do sporazuma. Zdaj namreč še ni prav nič jasno, kako se bo sestavila nova vlada, ker je sestava brez venizelistov težavna in morda sploh nemogoča, a Tsaldaris bi imel rad vlado brez njih. Spricho takega položaja je prišel iz vrst visokih oficirjev predlog, naj bi kralj ustvaril diktaturo, ki bi omogočila kralju sestavo za delo zmožne vlade.

V sredi preteklega tedna so imeli **na Japonskem vojaško revolucijo.**

Upor so začeli v glavnem mestu Tokiu nacionalistični mlajši oficirji s pomočjo nacionalističnih politikov, ki niso zadovoljni s sedanjo zmernejšo politiko japonske vlade. Japonski nacionalisti zahtevajo odločnejši nastop proti Rusiji in Kitajski. Upor je zahteval precej mrtvih na obeh straneh. Ubitih je bilo tudi nekaj ministrov. Kazalo je že, da bodo ostali uporniki gospodarji položaja, a se je položaj kmalu obrnil. Mikado je izdal nalog, da se uporniki s silo ukrote, kar se je tudi zgodilo. Mnogo upornikov se je vdalo in so jih zaprli, nekaj pa jih je izvršilo samomor. Zdaj se pričakuje, da se bo sestavila vlada močne roke, ki bo napravila red na Japonskem in bo izvršila tudi potrebne preosnove v vojski, da bo v njej uveljavljena brezpogojna disciplina.

Iz Afrike prihajajo poročila,

da je italijanska vojska porazila armadi rasa Kase in rasa Sejuma

na severni fronti. Že pred tem sta bili pora-

12. POGLAVJE.

Kakor po navadi se je bila odpeljala Romana tudi danes po obedu v tovarno. Za trenutek jo je prišla misel, da bi povabila Trnika kar precej s seboj ter prihranila šoferju dvakratno vožnjo. Potem pa je vendar opustila ta namen.

Ko je dospela tja, je takoj obhodila tovarno in se prepričala, da je vse v redu.

Ko je opravila ta obhod, je izpregovorila s Hojarjem nekaj besed. Povedala mu je, da je inženjer Trnik izumil novo uspavalno sredstvo in ga hoče začeti izdelovati v Jugoslaviji iz indijske rastline, ki jo lahko dobi v zadostnih množinah in katere je precejšen tovor že naročen.

Nato sta se ločila.

Romana je krenila v svoj zasebni kontor. Imela bi bila raznovrstnega posla, toda veselje do dela se danes kar ni hotelo oglašati. Križem rok je sedela za svojo pisalno mizo vdačaje se nemirnemu razmišljanju. Njene drugače tako jasne in umne oči so zle sanjavo predse.

Mislila je na Viktorja Trnika.

Da se je včeraj in danes tako živahno razgovarjal z njo, jo je prav veselilo, toda opominjala se je, da se mora zahvaliti za to zanimanje pač le temu, ker se je mogel z njo razgovarjati o svojem izumu. A tudi to ji je bilo prijetno. S tiho srečo v srcu se je zavedala, da ne gleda nanjo z brez-pogojno mržnjo.

»Samo da me sodi pravično, ne tako grdo, kakor me slikata Beatrika in njena mati, pa se rada zadovoljim,« je dejala sama pri sebi.

Ponos ji seveda ni dal pokazati, kako zelo je vesela, da se on razgovarja z njo ter ji zaupa svoje interese. Skrono se je čuvala pokazati mu le iskrico čustva, ki je khlala zanj v njeni duši. Tega ni smel vedeti za nobeno ceno — umrla bi od sramu.

Da pride z Jankom, ji je bilo že znano. Tudi za svojega Kaluta je bil izprosil vstop, ker ga je rad poučil, kadar se je nudi ugodna prilika. Vse to ji je bilo ljubo, ker ti vsaj ni bilo treba ostati samj z njim.

Na velikem dvorišču, ki je obdajalo poslopja, sta vladala strog red in najatančnejša snaga. Še v kotu, kjer so se grnadii visoki kupi kuriva, nisi videl niti najmanj-proti vходу, je prirohnal na dvorišče avtošega nereda. In baš ko se je ozrla Romana mobil. V elegantnem loku je zapeljal tik do srednjih vrat glavnega poslopja, kjer so bili kontorji. Z utripajočim srcem je gledala Romana skozi okno. Osupnila je, ko je videla razen Janka in Viktorja tudi Beatriko.

Trpka bol ji je presunila srce. »Ni se mogel ločiti od nje za toliko časa,« je vzdihnila sama pri sebi ter se obrnila v sobo.

Takoj nato je vstopil pisarniški sluga ter ji prijavil goste.

»Povabite gospodo k meni« je velela mirno.

Pozdravila je Janka kar najljubezniveje, Viktorja z mirno prijaznostjo in Beatriko tako kakor vedno.

»Ali smo res brez skrbi, da vas ne motimo, gospodična?« je vprašal Viktor.

Odkimala je smehljaje se. »Saj sem bila pripravljena na vaš prihod, gospod inženjer.«

Povabila jih je, naj sedejo, ter stopila k pisalni mizi.

Vzela je telefonsko govornico in poklicala Hojarja. »Ako bi se zgodilo kaj važnega, dragi Hojar, me tako veste kje iskati. Vse drugo lahko počaka, da se vrnem v kontor. Zdaj povedem gospodo naokož,« je dejala ter obesila govornico nazaj.

Nato se je obrnila. »Ako vam je prav, lahko začnemo obhod takoj.«

Viktor se je bil v tem ogledal po visokem, resnobnem prostoru. Taka je bila delavnica Romane Severjeve. Negove oči so se ustavile na vitkem, tihem dekletu.

»Pripravljen sem, gospodična.«

Romana je sklonila glavo ter se obrnila k Beatriki. »Ali se nam pridružiš, Beatrika? Bojim se, da ti ne bi bilo prenaporno. Morda nas rajši počakaš tu? Saj vem, da ne hodiš rada po delavnicah.«

Beatričine oči, sicer tako krotke, so porogljivo blisnile. »O ne, tudi jaz pojdem z vami! Tu bi se tako le dolgočasila. Razen če imaš ti kak vzrok, da me ne maraš s seboj?«

Odkrito in mirno ji je pogledala Romana v obraz. »Takega vzroka seveda nimam,« je dejala in povabila goste, naj gredo za njo.

Ko so stopili iz zasebnega kontorja, je stal Kaluta zunaj pred vrati. Romana mu je prijazno pokimala. »Kaj ne, Kaluta, da si želite tudi vi ogledati tovarno?« ga je vprašala smehljaje se.

»Ako miss sahib dovoli,« je odgovoril Indijec ter se poklonil Romani kakor kaki kneginji. Z nasmeškom na ustnicah je prego-

ženi armadi rasa Mulugete in rasa Deste, tako da je Italijanom prosta pot v notranjost Abesinije. Italijani zdaj nadaljujejo prodiranje proti Desiju. Tudi na južni fronti se abesinske čete umikajo. Po močnem italijanskem zračnem obstreljevanju so abesinske čete pod poveljstvom dedžasa Smereda zapustile svoje postojanke ob reki Gestru. Kaže, da je abesinski poraz tolikšen, da je nadaljnji resnejši odpor Abesinije nemogoč.

Po pravkar izdani uradni objavi je

končni izid državnozbornih volitev v Španiji

naslednji: desničarski blok 135, blok centra 65, levičarski blok 263 in baški nacionalisti 10, skupaj 473 mandatorov.

Gospodarstvo

Tedenski tržni pregled

GOVED. Na mariborskem sejmu so se trgovali za kg žive teže: debeli volji od 2.50 do 3, poldebci od 2 do 2.80, plemenski volji od 2.40 do 3.15, biki za klanje od 2 do 2.90, plemenske krave od 1.80 do 2.25, krave klobasarice od 1.25 do 1.75, molzne krave od 2 do 3, breje krave od 2.50 do 3.50, mlada živina od 2.75 do 3.60, telera od 3 do 4 Din. Mesne cene: volovsko meso I. vrste 8 do 10, II. vrste 6 do 8, meso od bikov, krav in telic 4 do 6, telečje meso I. vrste 8 do 10, II. vrste 4 do 6, svinjsko meso sveže 8 do 10 Din.

SVINJE. Na zadnjem svinjskem sejmu v Ptujju so bile cene v glavnem neizpremenjene. Trgovali so se: pršutarji po 5 do 5.50, debele svinje po 6, plemenske po 4.75 do 5 Din za kilogram žive teže, za kilogram mrtve teže pa po 8 do 9 Din. Prasce, stare od 6 do 12 tednov, so prodajali po kakovosti od 90 do 100 din za rilec.

Vrednost denarja

Na borzah smo dobili v devizah (s prišteto premijo):

- 1 holandski goldinar za 29.61 do 29.78 Din;
- 1 nemško marko za 17.48 do 17.62 Din;
- 1 angleški funt za 214.59 do 216.65 Din;
- 1 ameriški dolar za 42.73 do 43.09 Din;

vorila z njim še nekaj angleških besed. Kaluta jo je gledal z velikim spoštovanjem.

Beatrika je posmehljivo zrla nanj. »S kakšnim kneževskim dostojanstvom se vede Kaluta! Ali veš, Romana, da je potomec starega, zlahtnega rodu? Tako vsaj trdi njegov gospodar,« je dodala, smejoč se naglas.

Kaluta je z neizrekljivim ponosom ustavil oči na Beatriki. Od snoči je vedel, da ni več nevarna njegovemu gospodu. S tem je izgubila plavalasa miss sahib ves pomen.

Romana je nalašč preslišala zaničljiv poudarek Beatricinih besed.

»Če gospod inženjer tako trdi, bo najbrž res. In ne čudim se. Kaluta se mi je zdel vedno zelo rahločuten mož.«

Beatrika se je zagrohotala. »Za božji čas, Romana, kako navdušeno mi govoriš o tem slugi! Ali si se mar zaljubila v njegove temne oči in misliš postati indijska princesa?« je vprašala porogljivo.

Romana jo je nejevoljno pogledala, toda razburila se ni. »Nimam rada takih besed, Beatrika. Sluti, kaj govoriš o njem. Čutiti me zasmehovanega je mučno zanj kakor zame.«

Beatrika je zavrela kri od tega ostrega ukora. Stopila je tesno k Romani.

»Ali se hočeš morda prikupiti gospodarju, ker se tolikanj oziraš na slugo?« ji je šepnila na uho.

Romana je zardela do las in ogorčeno pogledala Beatrika.

»Pazi na svoj jezik!« je odgovorila prav tako tiho. »Tvoje besede zadevajo tebe samo bolj nego mene.«

Viktor, ki je šel z Jankom naprej, ni sli-

100 francoskih frankov za 189.84 do 298.33 Din;

100 češkoslovaških kron za 180.61 do 181.72 Din;

Avstrijski šilingi v privatnem kliringu so bili po 9.52 Din. Vojna škoda se je trgovala po 358 Din, investicijsko posojilo pa po 77 Din.

Sejmi

8. marca: Pištani, Velika Loka; 9. marca: Kotoriba, Višnja gora, Polčane; 10. marca: Hodoš, Kostivnica, Raka, Smuk, Spodnja Poškava, Vuhred, Kamnik, Črnomelj, Dol pri Hrastrniku, Kapela pri Brežicah, Sv. Jurij ob Taboru; 11. marca: Čušperk, Gradec v Belj krajini, Slovenska Bistrica; 12. marca: Dolnji Logatec, Drnovo, Kotredež, Radviljica, Sv. Jurij ob južni železnici, Sv. Lovrenc na Dravskem polju, Turjak, Vesele gora (krški srez); 13. marca: Loka pri Zidanem mostu; 14. marca: Crensovci, Muta, Rovte, Sv. Vid pri Grobelnem.

Drobne vesti

— Ena desetina nemške hmeljske letine ostane neprodana. Po izjavah strokovnikov v Nemčiji za dolgo dobo ni misliti na kako povečanje hmeljskih nasadov in sicer zaradi tega, ker Nemčija niti lanskega hmeljskega pridelka, ki se cenil na 208.000 starih stotov, ne more v celoti prodati, in ne bo mogoče vnovični do prihodnje letne 20.000 do 25.000 starih stotov.

— Cene živini na zagrebškem sejmu so se spet dvignile. Dogon na zadnji zagrebški tedenski sejem je bil precej velik. Kupčija se je začela šele ob 10. dopoldne, ker so kmetje vztrajali na svojih višjih cenah. Natančno ob 12. pa so kmetje zapustili sejem, kakor so bili dogovorjeni. Živina se je precej podražila, in sicer biki za 25, voli za 75, telata za 50 in krave za 25 par pri kg žive teže.

— Sladkor za čebelarje. Finančni minister je sklenil dovoliti čebelarjem zadrugam in čebelarjem, ki niso člani zadrug, izjemno za dobo 1935-36, še po tri kilograme sladkorja brez plačila državne trošarine za vsak panj poleg dovoljenih in nabavljenih 5 kg sladkorja. Ta sklep je dostavljen finančnim ravnateljstvom, da na podlagi prošnje čebelarjskih zadrug in posameznih čebelarjev

takoj izdajo potrebna dovoljenja za nabavo sladkorja brez plačila državne trošarine za prehrano čebel. Sladkor je nogoče nabaviti samo v državnih tvornicah na Belju in na Čukarici.

DOPISI

BERICEVO. Društvo kmečkih fantov in deklet uprizaro v nedeljo 8. t. m. ob pol 16. v svojem domu lepo narodno igro s petjem v treh dejanjih (petih slikah) »Črna žena«. Vloge so dobro naštudirane. Režijo vodi g. Kralj. Domačini in okolčani vabljeni! Igra »Črna žena«, za katero se mnoga društva zanimajo, se naroča na naslov pisca g. Redenska Ivan, Domžale.

LOKE PRI ZAGORJU (Smrtna kosa). Te dni je na Lokah umrl 74 letni upokojeni radar g. Gošte Anton. Bolehal je že dalje časa. Zapustil je več sinov, delno zaposlenih pri rudniku, delno brezposelnih. Bodi mu ohranjen blag spomin!

KOSTANJEVICA. Jeseni nas je zapustil splošno priljubljeni sodnik g. Turk, ki je bil imenovan za sodnega starešino pri sreskem sodišču v Novem mestu. Na njegovo mesto je prišel iz Srbije sodnik g. Perovšek. Pretekli mesec pa so se preselili učitelj g. Debevec s svojo soprogo v Senovo pri Rajhenburgu, kaplan g. Hladnik je odšel kot misionar v Argentino in občinski delovodja g. Strajnar je bil razrešen svoje službe. Kot zelo agilnemu javnemu delavcu so priredili mestna godba, gasilska četa, Sokol in strelska družina lepo poslovilnico, na kateri so se govorniki zahvaljevali g. Strajnarju za marljivo društveno delo. Ob koncu februarja pa se je preselil na novo službeno mesto v Marenbergu sodni kancelist g. Jožko Horvat. Mesto zakonskih Debevcov sta zasedla učiteljski mesti zakonca Gajšek Stanko in Stana. Mesto g. Strajnarja je zasedel g. Maček iz Ljubljane. Mesto g. Horvata pa je ostalo za enkrat še nezasedeno. Ako upoštevamo še izpremembo na občini, ki ji zdaj predseduje g. Lekar, je bilo v zadnjih mesecih toliko izprememb, kakor jih že lep čas ni bilo. Tako obsežne izpremembe bo Kostanjevica dolgo časa občutila, zlasti ker smo izgubili več neumnih javnih delavcev.

med kemičnih dvoran. Beatrika ni razumela, kaj je brat naročil Kaluti. Nejevoljno je začela z nožico ob tla.

»Kaj prav za prav hočeš, Janko? Čemu me zadržuješ?«

Janko jo je smeje prijel za komolec. »Kaj hočem? To ti lahko povem. Rešil sem naju tega hudimansko dolgočasnega obhoda. Čemu bi neki dirjala po tovarni in vdihavala vse te raznovrstne smradove? Saj praviš, da te jih je groza. Meni so prav povšeči; toda žrtvujem se in te spremim nazaj v Romanin kontor. Tam lahko udobno pokadiva cigareto ali dve. Saj si prišla itak le, da ustrežeš stricu Viktorju, v resnici te je pa strah ogleda. Čemu bi se ubijala? No, daj, vrniva se,« je dodal povsem nedolžno.

Beatrika se mu je iztrgala. »Kaj ti hodi na um? Niti sanja se mi ne, da bi se vračala! Z njima hočem iti!«

Janko je hotel predvsem dobiti časa, da bi ušla Viktor in Romana naprej. »Oh, Beatrika, ne bodi vendar otročja! Misli na smrad, ki ti je tako zopr in na vsa zelišča in tinkture, ki jih kuhajo v tovarni. Ta duh je drugim res da zelo prijeten in zdrav, a ti ga ne preneseš, saj praviš sama. Prav gotovo se ti obrne želodec!«

Beatrika je udarila z ного ob tla. »To je moja stvar, ti bedak! Kaj hočeš prav za prav? Čemu me zadržuješ?«

Janko je napravil kar najnedolžnejši obraz. »Moi Bog, misli sem, da ti storim uslugo.«

Sestra je besnela. »Mar bi sploh ne bil misli! Daj, spremi me naglo k onima dvema! Sama se gotovo izgubim.«

*Dalje prihodnjč.

KRIŽEVCI PRI LJUTOMERU. Sokol, ki ima že svoje letno telovadišče, si bo začel graditi dom, ko nastopijo lepi dnevi. — Občinskemu slugi g. Painhartu Alojzu je neznan zlikovec odpeljal kolo izpred občinske pisarne. Tatu še niso izsledili.

SELŠKA DOLINA. Voz za vozom, nato-vorjen z lesom, se je pomikal v prejšnjih časih proti Škofji Loki. Noč in dan so peče žage. Kako pa so prazne naše ceste zdaj, ko je zasta'la vsa lesna trgovina. Ni kmalu kraja, ki bi bil tako hudo udarjen zaradi sankcij. Glavno bogastvo Selške doline je v le-su, gozdovih. Drugo kmetijstvo pride v poštev še le za lesom. S tem pa, da je zasta'la vsa lesna trgovina, je prizadeto mnogo delavskih družin, ki obupno zro v bodočnost. Govorilo se je tudi mnogo o novih cestah, ki bi naj se gradile v dolini in bi zvezale dolino z Bohinjem, a je zadnji čas spet vse potihnilo. Če bi se gradile ceste, bi naše delavstvo vsaj nekaj zaslužilo. Odločilne činitele pozivamo, da poskrbe za siromake vsaj delo na cestah.

Velike skakalne tekme v Planici so preložene za teden dni

V zadnji številki smo že pisali o velikih smuškinih skakalnih tekmah, ki so bile napovedane za nedeljo 8. marca v Planici. Ker pa so bile snežne razmere precej neugodne in ker niso prišle dovolj zgodaj prijave tujih tekmovalcev, ki so bili drugje zadržani, je bilo treba tekme preložiti za teden dni na 15. marc.

V Planici je zapadlo prejšnji teden 125 centimetrov snega, tako da je bila vsa skakalnica z njim pokrita. Sneg, ki je bil južen, so potem stlačili, da je bila plast samo pol metra debela in trda kakor led. Tako step-tan sneg je za skakalne tekme potreben, ima pa tudi to prednost, da se zelo počasi topi. Tako je zdaj tudi odstranjena nevarnost, da bi bilo treba tekme morda odpovedati, če ne bi bilo novega snega.

O skakalnici je vredno omeniti nekaj zanimivih podrobnosti. Vsa je dolga 310 metrov, visoka pa 150 metrov, to se pravi skoraj toliko kakor trije ljubljanski nebotičniki

Zlatorogovo TERPENTINOVNO MILO

Zakaj godrnja njegova gospodinja?

Zato, ker snovi, ki jih z znojem izloča koža, posebno trdno prilepijo nesnago na perilo. Toda čemu jeza? Saj Zlatorogovo terpentinsko milo s svojo obilo in gosto peno z lahkoto razkroji vsako, pa tudi to nesnago. Perilo je po pranju kakor novo, snežno belo in duhteče.

skupaj. Zanj so porabili nad 17 vagonov le-sa, ki so ga seveda vsega prodali domačini. Ti so tudi zaslužili pri grajenju skakalnice nad 9000 šihov, kar je za današnje razmere velika vsota. Sploh je planiška skakalnica največje javno delo, ki je bilo izvršeno to zimo.

Pri razstreljevanju skal so porabili 140 kg razstreliv. Izkopati in odstraniti so morali 3000 kubičnih metrov prsti in skal. Ze samo ti podatki pričajo dovolj zgovorno, kako ogromna mora biti skakalnica. Razen nje so zgradili še dve manjši, kjer se bodo smučarji lahko vadili.

Planiška skakalnica, ki jo imenujejo za-radi njene velikosti »mamutsko«, je sploh največja skakalnica na svetu in bo najbrž še dolgo ohranila to čast. To je pač najlepša priča, da hočemo tudi mi postati drugim, po številu dosti večjim narodom enaki, in da se nam bo to tudi najbrž kmalu posrečilo. Razen tega pa je tudi ogromnega pomena za tujski promet, saj bo vsako leto privabi-la na tisoče tujcev, ki bodo prihajali gledat skakalne tekme in bodo dali seveda tudi do-mačinom precej zaslužka.

Kako velikega pomena je skakalnica v Planici za nas, je najlepši dokaz to, da je prevzel pokroviteljstvo nad tekmami naš mladi kralj in daroval za to priložnost kras-no darilo, ki ga bo dobil vsako leto na tek-

mah tisi skakalec, ki bo najdalje skočil. Po-sebna darila pa so dali tudi drugi.

Ze zadnjič smo priporočili vsem bralcem »Domovine«, naj se skakalnih tekem udele-že. Danes to priporočilo ponavljamo in do-dajamo, naj ne bo nikogar, ki ne bi teh lepih tekem videl.

Domače novosti

* Nj. Vel. kralj bo podaril prapor ljubljanski župi in mu kumoval. Savez Sokola kra-ljevine Jugoslavije je sprejel od dvornega maršalata obvestilo, da bo Nj. Vel. kralj Peter II. podaril ljubljanski sokolski župi župno zastavo, ki se bo razvila na župnem zletu v Ljubljani 14. junija. Ob tej priliki bo ljubljanska župa, ki je najstarejša sokolska župa v Jugoslaviji, proslavila tudi jubilejno obletnico svojega obstoja. Nj. Vel. kralj je blagovolil prevzeti kumstvo novemu pra-poru.

* Ustanovitev Zveze legionarjev Jugosla-vije. V nedeljo je bil v hotelu »Evropi« v Celju zbor organizacij, katerih člani so se v prevratnih dneh borili za svobodo sever-nih krajev Jugoslavije. Zbor je otvoril pred-sednik Legije koroških borcev g. Milivojevič, ki je prve besede posvetil Nj. Vel. kralju

DOMA 14

In potem je sladko zaspala. Uspavanko so ji zapele ptice, ki so se bile med tem že pomirile in se vrstile na otoček.

DEVETNAJSTO POGLAVJE

Kakor Robinzon.

Seveda je lepo vladati nad otokom, zlasti če človek nima nobenega dela in lahko upo-rablja svoj čas, kakor se mu zdi.

Perina pa tako daleč žal še ni bila. Ko se je zjutraj med prvim jutranjim petjem krila-tih tovarišic zbudila, je hitro vstala.

Toda še precej časa ji je ostalo, preden so prvič zatulile sirene v tovarni. Hitro se je opravila in se umila, potem pa je hotela spravi-ti mostič nazaj v prejšnjo lego. Iznenada pa se je spomnila, da bi bilo morda bolje, če bi ostala pot do kočice zaprta. Zato je vzela velik drog, ki je bil prislonežen k steni, se oprla obenj in se z njim pognala čez vodo. Na drugi strani ga je skrbno skrija med grmovje.

Cep rav je bila pot do tovarne le precej dolga, je bila med prvimi tam. Nekaj delav-cov je sedelo ob vratih. Vneto so se pogovar-jali.

Malo je prislunila in slišala, kako je rekel eden izmed njih:

»Ubogo dekle!«

Takoj je vedela, da govore o Rozaliji.

»Kako pa je bilo?« je nekdo vprašal.

»Mezinec so ji morali odrezati.«

»Pa drugi prst?«

»Tega ji je zdravnik k sreči še rešil, ker ni bil preveč stisnjen.«

»Ali je zelo kričala?«

»Da, tako, da je šlo vsem na jok, kdor jo je slišal.«

Tudi Perina je bila žalostna. Saj je bila Rozalija njena edina tovarišica v Marau-courtu in ona ji je tudi priskrbela službo. In zdaj bo sirota pohabljen žrtev dela.

Vsa obupana se je zatopila v svoje misli, ko je iznenada opazila gospoda Vendita, ki je znal vse polno jezikov. Ves pogum je zbrala in ga ogovorila:

»Gospod«, mu je rekla po angleško »ne za-merite mi, če vas vprašam, kako gre Roza-lija.«

In gospod Vendit ni bil nič užaljen, da ga je vprašala. Še prav prijazno ji je odgovoril: »Davi sem mimogrede vprašal njeno babi-co, kako se počuti, pa mi je rekla, da je prav dobro spala.«

»O, hvala, gospod!«

»Tudi jaz sem vesel, da ne bo nič hudega,« je odvrnil in šel dalje.

Ves dopoldan Perina ni mislila na nič dru-gega kakor na svojo prijateljico. Seveda, njeno delo ni bilo težavno in pri njem ni bilo treba skoraj nič misliti. Tako se je lahko ne-prestano ukvarjala z drugimi mislimi.

Ko je sirena spet zatutila in naznanila opoldanski počitek, je Perina takoj pohite-la proti hiši, kjer je prebivala Rozalija. Imela pa je smolo, da je naletela na njeno teto Ze-

nobijo. Tako ni mogla iti dalje kakor do praga.

Prosila je teto, da bi smela Rozalijo obi-skati. Ta pa jo je zavrnila:

»Da bi Rozalijo obiskala? Čemu pa? Zdravnik je dejal, da ji ni treba nič obiskov. Ko bo neroda ozdravela, ti bo že lahko sama povedala, kaj je delala, da je prišla ob prst.«

Kaj je hotela? Odití je morala, ne da bi bila videla svojo prijateljico. Tudi zvečer se je spet približala hiši, toda spet je zagledala teto Zenobijo na pragu in ni se upala iznova preizkusiti sreče.

Zato je šla počasi proti svojemu otoškemu kraljestvu. Med potjo je kakor navadno ku-pila spet kruha za svojo skromno večerjo.

V koči je dobila vse tako, kako je bila zjutraj pustila. Ker ni imela nobenega poseb-nega dela, se je takoj lotila večerje.

Odločila se je, da bo jedla prav počasi in prav majhne koščke, toda če je še tako za-vlačevala — ko je pojedla poslednji košček, je bilo solnce še visoko na nebu. Zato je šla iz koče in sedla na breg ribnika, ter začela premišljati, kako naj v bodoče uredi svoje življenje.

Za tri reči je morala skrbeti: za stanova-nje, hrano in obleko.

Stanovanje je hvala bogu imela, vsaj za nekaj časa, in še celo brez plačila. Ko pa je začela premišljati o obleki, jo je kar pogrelo. Saj je bila oblečena že tako borno in obleka, ki jo je že dolgo nosila, tudi ne bo mogla ostati večno ista.

Ali se bo mogla preživljati s hlebkom kruha? Ali ji ne bo nekoga dne zmanjkalo

Petru II. Po objavi dnevnega reda je bil izvoljen za predsednika zborovanja zagrebški odposlanec g. Hudokini in v lepem govoru orisal stališče zagrebskega Združenja borcev dobrovoljcev za svobodo severnih krajev Jugoslavije do vprašanja združitve vseh sorodnih organizacij. Narodni poslanec g. Dobershek je naglašal, da se gibanje koroških borcev v Beogradu in okoli lepo razvija. Stališču zagrebskega odposlanca glede združitve vseh treh sorodnih organizacij se je pridružil tudi zastopnik Maistrov h borcev g. dr. Dolar. Zastopnik glavnega odbora Legije koroških borcev g. Staudegger je menil naj se združijo vse tri organizacije v novo zvezo, ki naj se imenuje Zveza legionarjev Jugoslavije. Po kratki razpravi je bil ta predlog soglasno sprejet. Na podlagi tega je bila Zveza legionarjev Jugoslavije ustanovljena. S sestanka so bile poslani vdanostni brzojavki Nj. Vel. kralju Petru II. in Nj. Vis. knezu namestniku Pavlu in pozdravna mornarico.

★ **Knežina Olga za siromašne šolarje.** Nj. Vis. knežina Olga je blagovolila podariti skladu siromašnih učencev osnovne šole »Branišlav Nušić« v Beogradu znesek 3000 Din. Sola je v najsiromašnejšem okraju Beograda, kjer je takšna podpora najbolj potrebna.

* **Pokojnina rudarskim upokojencem se ne bo znižala.** Zadnji čas se je govorilo, da se hoče rudarskim novoupokojencem znižati pokojnina. Kakor pa se zatrjuje, se to ne bo zgodilo, ker se hoče sanacija izvršiti na drug način. Pač pa se onim novoupokojencem, ki so dobivali doklade iz pokrajinskega sklada in ki so jim bile pred kratkim odvzete, re bodo mogle dajati doklade, ker jim po zakonu ne pripadajo. Pač pa bodo najbrž morali oni novoupokojenci, ki še niso stari 50 let, iti še enkrat na zdravniški pregled. Teli ni mnogo.

* **Za zboljšanje sedanega invalidskega zakona.** V Mestnem domu v Ljubljani so v nedeljo zborovali člani in članice krajevnega odbora Združenja vojnih invalidov. Zbor je vodil predsednik g. Vekoslav Mlekuš in pojasnil težkoče vojnih invalidov in njih borbo za obstanek. Iz tajniškega poročila g. Metlike povzemamo, da šteje organizacija 427 članov (245 moških in 182 žensk). O stanju blaginje je poročal g. Rakuš in na predlog preglednika g. Dermaše je bila odboru izrečena razrešnica. Zatem je govoil

zastopnik oblasnega odbora g. Tom in orisal hudo borbo združenja za izboljšanje invalidskega zakona. Pri voutvah je bil izvoljen naslednji odbor: Vekoslav Mlekuš, Ivan Pintarič, Franc Preša, Janko Moser in Josip Rapuš, v nadzorni odbor pa Ivan Metlika, Alojzij Dermaša in Alojzij Hlavsky. Na koncu je bila sprejeta take resolucija: 1. Invalidom, ki so zaradi kakršnekoli kazni ali tudi zaradi premoženjske odmerjenih procentov izgubili pravice po invalidskem zakonu, a potrebujejo proteze ali ortopedične aparate, naj se dovoli brezplačno nabavljanje vseh ortopedičnih pripomočkov. Dovoliti naj se jim tudi brezplačno zdravljenje hrbta, dobljenih v vojni. 2. Na invalidskem sodišču v Ljubljani naj se nastavi stalen sodnik, ker izmenjavanje ni v korist invalidskim zadevam. 3. Nujno potrebno je, da pride v komisijo za pregledovanje invalidov zmerom tudi po eden zastopnik Združenja vojnih invalidov. 4. V smislu člena 75. invalidskega zakona naj se dovoljuje ponovno sojenje vsem po invalidskem zakonu zaščitenim osebam, ki se jim invalidsko ali premoženjsko stanje poslabša in ki za sojenje zaprosijo. 5. Vojnim vdovam in sirotam naj se dovoli trikratna polovična vozna cena, kakor jo imajo invalidi. 6. Iz narodnega invalidskega sklada naj se dovolijo invalidom in vojnim vdovam brezobrestna posojila v primeru, ko se hočejo osamosvojiti bodisi z ustanovitvijo lastne obrti ali z nakupom kmetije. 7. K licitacijam za kantine v vojašnicah naj se pripuščajo samo vojni invalidi. 8. Za onemogle invalide, nesposobne za vsako pridobitno delo, naj se na sedežih banovnih ustanov invalidski domovi (hiralnice). 9. Člen 26. invalidskega zakona in pravilnik o zaposlitvi vojnih invalidov naj se striktno izvajata. 10. Vojnim žrtvam in njih družinam maloprodajalcem tobačnih izdelkov naj se dovoli, da smejo nabaviti tudi za manj kakor za 1000 Din monopolskih proizvodov.

* **Hrvatski kmetje in mesarji se botajo.** V našem listu smo že poročali o samoobrambi hrvatskih kmetov, ki so se uprli sramotno nizkim cenam živine ter določili posebne sejmske odbore, ki so nadzorovali prodajo živine. Tej obrambi pa so nasprotovali mesarji, prekupevalci in živinski sejmski mesetarji. Na obeh straneh so padale ostre besede in nastal je silno napet položaj, ki je

naposled presegal sam dr. Vladko Maček. V njegovi pisarni so se sešli zastopniki Gospodarske kmetijske sloge in Zveze hrvatskih mesarskih in klobasičarskih obrtnikov, ki so soglasno sklenili, da napeto stanje ni nikomur v korist. Glede povišanja cen živine in mesa so se odposlanci sporazumeli, da bodo o tem vprašanju prredili posvetovanje, na katerem naj se sporazumno reši vprašanje cen. Prav posebno se je že zdaj poudarjalo, da povišanje cen mesu nikakor ne sme pasti na rame delavstva in siromašnega prebivalstva. Podoba je torej, da dobro namerjena zadeva ne bo imela tistega uspeha, ki ga je vsa hrvatska javnost pričakovala. Kmetje so se sicer borili za povišanje cen živine, nikakor pa ne za povišanje cen mesa.

* **Občinske volitve v Kranjski gori so bile v nedeljo.** Vloženi sta bili dve listi, ena z nosilcem Vojtehkom Budinekom in druga z Josipom Lavtižarjem mlajšim. Obe listi sta nastopali kot gospodarski brez politične barve. Vendar je JRZ delala za Budinekovo listo. G. Budinek je dobil 352, a g. Lavtižar 85 glasov.

* **Žene naj bi bile sodnice.** V Beogradu je Društvo za oskrbo odpuščenih kaznjencev imelo občni zbor, na katerem je bila sprejeta tudi resolucija, ki zahteva, naj bi bile tudi žene, ki so dovršile pravne studije, pripuščene v službo sodnikov. Resolucija naglašala, da bi sodnice bolje razsojale primere v katerih nastopajo kot obtoženci mladoletniki in ženske.

* **Na 4 in pol visokošolca pride na ljubljanskem vseučilišču ena visokošolka.** Ljubljansko vseučilišče zaključuje svoj zimski tečaj ter stopa v letnega. Vseučilišče je imelo v zimskem tečaju 1783 slušateljev. Modroslovcev je 452 rednih in 2 izredna, pravnikov 625, medicincev 162, tehnikov 347 (3), bogoslovcev 163 (2). Od teh je bilo slušateljic: rednih 219 in 2 izredni na modroslovski, 59 rednih na pravni, 44 rednih na medicinski, 16 rednih na tehniški. Celotno razmerje moških in žensk je torej 1438 : 338. To se pravi, da pride na štiri in pol visokošolca ena visokošolka.

* **Plačajte zaostale zavarovalne prispevke.** Okrožni urad za zavarovanje delavcev mora v zadnjih mesecih ugotavljati, da do tok vplačil stalno popušča. Urad more le s

nuč, da bo bolna obežala in ne bo mogla več delati? Sama tega ni mogla presoditi, ker take vrste dela doslej ni bila vajena. Da, pozabila je naporna potovanja, postala je pomikanje, toda vse to je trajalo vselej le neka dni, potem pa so se razmere izboljšale in je lahko vse skrbj pozabila. O nepretrganem delu od jutra do večera, dan za dnem, se ji doslej niti sanjalo ni. Sicer je pa upala, da si bo kmalu lahko privoščila kobilšega.

Njeni čevlji so bili že tako obnošeni, da se je podplat ukrlil pod prsti, če se ga je dotaknila. Tako je dobro vedela, da bodo prav kmalu raztrgani in da ni več daleč dan, ko jih bo morala zavreči. In zdaj v tovarni, kjer mora neprestano potiskati voz po peščenih tleh, bodo še prej odpovedali. Morala si bo torej kupiti nove čevlje. Toda morati in moči je dvoje. Kje naj dobi denar zanje?

Ali naj si jih sama naredi? Komaj si je zadelala to vprašanje, že je sklenila, da bo poskusila svojo misel uresničiti. Še nikoli ni videla, kako se čevlji delajo. Zato se je sezula in začela ogledovati čevlji, da bi videla, kako je narejen. In čim bolj ga je gledala, tem večje spoštovanje do čevliarjev je čutila. Gledala je, kako je zgornji del pritrjen k podplatu in kako je pribita peta. Da, če bi naredila čevlji kar iz celega iz lesa, bi bilo lažje. Toda kje naj dobi potrebno orodje? Edino, kar je še imela, je bil žepni nožiček...

V zadregi je gledala okoli sebe. Iznenada pa se ji je pogled ustavil na bičevju, ki je raslo nedaleč na močvirnem obrežju. V tem trenutku ji je prišlo nekaj na misel. Kaj ko bi si spletla čevljičke iz takega bičevja?

Šla je na breg. Bičevje je bilo suho in močno. Narezala ga je debel sveženj. Potem ga je s ploščatim kamnom stolkla, da je bilo kakor predlivo.

Noč jo je ujela sredi dela. Legla je in vso noč sanjala o lepih čevljičkih s pisanimi trakovi, ki jih bo kmalu nosila. Kajti niti najmanj ni dvomila, da se ji delo ne bi posrečilo. Če se ji ne bo posrečilo pri prvem ali drugem poskusu, se ji bo pa pri desetem.

Toda posrečilo se ji je že prej. Naslednji dan je spletla iz vlaken toliko kit, da se je lahko lotila prvega podplata. Dva dni nato je kupila za pet centimov šilo, potem pa še kos višnjevega traku in zavitek sukanca. Za podlogo je vzela kos debelega platna. Vse skupaj jo je stalo pet in trideset centimov in to je bilo tudi največ, kar je smela izdati, ne da bi ji bilo treba pri kruhu skopariti.

Prvi podplat, ki ga je bila napravila, je bil skoraj okrogel, drugi tudi še ni imel prave oblike. Četrti pa je bil že prav dober.

Kako je bila Perina vesela, ko je videla, da se ji je delo posrečilo!

Najbolj ji je manjkalo tkanj. Toda na gladkem kamnu je naostrila svoj nožič, ki ji je potem prav dobro služil.

Čez štiri dni je svoje čevljičke že prvič oblekla. Štiri jutra in štiri večere je morala žrtvovati, da je bilo delo opravljeno.

Potem je začela premišljevat, kaj naj stori s starimi čevlji, kadar ne bo doma v svoji hišici. Saj se nedvomno klatijo podgane oko. In ribnika in bi ji čevlje nedvomno razgrzle. Čeprav niso bili kaj prida, se ji je vendar zdelo škoda, da bi jih kar tako zavrgla.

Zato je sklenila poiskati prostor, kjer bodo čevlji varni. Navezala jih je na kos vrvice in jih obesila na strop.

DVAJSETO POGlavJE

Vsaka izkušnja nekaj stane.

Perina je bila na svoje delo ponosna, vendar pa je bila še v dvomih, kako bodo novi čevljički držali. Ali se ne bodo raztegnili? Ali se ne bodo podplati prehitro raztrgali?

Zato je pri delu pogosto pogledala pod noke. Dotlej so se nosili še prav dobro, toda ali bo dolgo tako ostalo, je bilo seveda še vedno vprašanje.

Da pazi na svoje čevljičke, so seveda opazile tudi njene tovarišice pri delu in takoj so jo vprašale:

»Kje si jih pa kupila?»

»Uganite!»

»Ali so bili dragi?»

»Ne, prav poceni. Sama sem si jih naredila in komaj četrt franka me stanejo.»

»Lepi pa so!»

To priznanje jo je izpodbilo, da se je sklenila lotiti še kakšnega drugega dela. Namreč nove obleke.

Ko je dobila zvečer tri franke za svoje tedensko delo, se je odločila, da poide v trgovino in si tam kupi blaga.

Vsako jutro je med potjo v tovarno stopila Perina v hišo Rozalijine babice, da bi nozvedela, kako se njeni prijateljci godi. Časih je kaj izvedela, drugič pa nič. Med potjo je pogosto postala pred trgovino, kjer je bilo v izlozbi razstavljeno razno blago.

navati svoje obveznosti nasproti bolnišnicam, članom in dobaviteljem. Urad je z zakoni vezan na redno izpolnitev obveznosti do zavarovalcev. Doslej je urad pri izterjevanju dovoljeval razne plačilne olajšave, toda to ni rodilo zaželenih uspehov. Urad je v nekaterih primerih ugovarjal tudi pomikanje dobre volje. Komisti našega socialnega zavarovanja narekujejo zdaj uradu, da se pri izterjavi ravna po zakonitih predpisih, zaradi tega ne more več dovoljevati raznih olajšav. Da se ognejo izterjevalnim stroškom opozarja urad zamednike, da na ta opomin poravnajo zaostale premije.

*** Vozne cene na vlakih se aprila zvišajo.** Na podlagi odloka prometnega ministrstva je izdala glavna direkcija državnih železnice novo tarifo, s katero se vozne cene na železnicih precej zvišajo. Da ne bo zmešnjave, je treba naglasiti, da stopi nova tarifa v veljavo šele 1. aprila in ne 1. marca. Vozne cene se zvišajo za vse razrede. Pri kratkih voznjah do 5 km je tarifa zvišana do 33%, do 10 km pa je v polniških vlakih III. razreda cena zvišana za 16%, do 45 km za 11%, od 45 km dalje do 1575 km pa za 10%. Pri brzih vlakih je cena III. razreda zvišana pri 10 km vožnje za 9%, pri 15 km vožnje za 6%, pri 45 km za 8 in pri 300 km za 7%.

*** Dvojčki sta se zastrupili s plinom.** V rdeči hiši na Poljanah v Ljubljani je stanovala 47-letna Minka Vovkova, žena mestnega uslužbenca, mati dveh otrok. Z možem se že dolgo nista razumela, saj jo je nedavno pustil in te dni bi se morala vršiti pred okrajnim sodiščem v Ljubljani ločitvena razprava. Vovkova je zelo visela na svojem možu in večkrat je dejala, da ločitve ne bo preživela. Svoji sestri Ivanki, s katero sta si bili dvojčki in s katero jo je vezala globoka sestrská ljubezen, je dejala, da si bo končala življenje. Pravijo, da je Ivanka na to odvrnila: »Če pojdeš ti v smrt, pojdem tudi jaz!« Ko je ujutro prišlo opoldne prišel mlajši sin Vovkove domov, je našel mater v kuhinji, kjer je močno dšalo po plinu. Fantek jo je stresel in obupno klical: »Mama, mama!«, a mama se ni ganila. Zato je deček poklical sosede, ti so pa naglo obvestili zdravnika dr. Misa, ki pa ni mogel več pomagati, ker nesrečna Vovkova je bila že

mrtva. O samomoru je bila popoldne obveščena njena sestra Ivanka Burjeva, železniška uradnica. Vest o smrti sestre je silno vplivala na Ivanko, ki je bila že tako slabi živcev. Popoldne je sicer v uradu mirno delala in nikomur ni črhnila besedice o sestri in tragediji. Proti večeru je šla domov, a se je spet vrnila v pisarno, kjer je odprla pipo priiske pečice ter legla na tla. Zjutraj so jo našli mrtvo.

*** V gorečem avtu.** Ključavnčarskemu mojstru Alojziju Marčecu iz Središča se je pripetila nenavadna nesreča. Mojster se je peljal v Ptuj. Med potjo se mu je pa avto vnel. Marčec je še o pravem času skočil iz gorečega avtomobila in si tako rešil življenje, avtomobil pa je bil v nekaj minutah nato kup ukrivljenega železa in pepela. Na srečo je imel avto zavarovan.

*** Smrt kmečkega dekleta pod bukvi.** Na rebrih Janč, najvišjem hribu med Ljubljano in Litijo, je obilo gozdov. Tu imajo svoj gozd tudi Manojžnikovi in v tem gozdu so nedavno podirali drevje. Med delavci je bila tudi 28 letna Franciška Ostriževa, po domače Mežnarjeva iz Male dolge noge nad Jevnico. Nesreča je hotela, da jo je zgrabilo vejeve padajoče debele bukve. Konec veje jo je udaril tako močno po glavi, da se je nesrečnica brez glasu zrušila. Nezvestno so izvlekli izpod drevesa, jo naložili na voz, jo naglo odpeljali na železniško postajo in nato z vlakom v ljubljansko bolnišnico. Poškodovanka pa je kljub vestni zdravniški pomoči umrla. Z nesrečnim Mežnarjevim sočustvuje vsa okolica.

*** S peč je padel v ogenj.** V Škofji Loki se je zgodila huda nesreča. Na svojem romanju po svetu je 34 letni brezposelni delavec France Jelčič, doma iz Komence, prišel v Škofjo Loko in si je v opekarni prikrbel skromno prenočišče. Zlezel je na peč, med spanjem pa ga je iznenada napadla božast, da ga je vrglo naravnost v ogenj. Po vsem životu hudo opečenega so prepekljali v ljubljansko bolnišnico.

*** Samomor blaznega brezposelnega.** Nedavno se je na domačem gospodarskem posloju v Potoški vasi obesil sin preužitkarja 42 letni Franc Praznik. Praznik je že dolgo časa bolehal na umu. Pokojnik je zaradi velikega števila družinskih članov živel

bedno življenje, kar je najbrže uničujoče vplivalo na njegovo živčevje.

*** Cesta Ljubljana — Kranj.** Minister za javna dela je odobril licitacijo za gradbo prvega dela ceste Ljubljana — Kranj. Tako so zdaj dami pogoji, da se dela na tej cesti takoj začnejo.

*** V artilerijsko in pehotno podoficirsko šolo** se sprejemajo mladeniči, stari od 18 do 21 let. Pojasnila se dobe pri Peru Francu, kapetanu v p., Ljubljana, Maistrova ulica 14. Priložiti je znamko za 3 Din za odgovor.

*** Zagonetna smrt posestnika.** Te dni so v Podgradu potegnili iz Ljubljane mrtveca, ki so ga dali orožniki prepeljati na pokopališče k Devici Mariji v Polju Truplo je bilo še povsem dobro ohranjeno. Prav tako ni bilo videti na njem nikakih znakov nasilja. Denarja je imel pri sebi le 170.25 Din. Poizvedbe so dognale, da je neznanec imoviti posestnik Franc Švigelj z Velikega vrha pri Šmarju. Njegova daleč na okrog znana domačija je prav nad tunelom vrhu železniškega klanca nad Škofljo. Predzadnje sredo je poteklo tri tedne, kar se je Švigelj odpravil na živinski sejem v Ljubljano, da kupi par repov. Njegovi sosede so ga še videli na sejmu, od takrat pa je izginila za njim vsakršna sled. Govorili so, da je imel s seboj brčkone večjo vsoto denarja. Ves ta čas so njegovi domači s pomočjo šmarskih orožnikov in ljubljanske policije poizvedovali za njim, a brez vsakega uspeha. Zanimivo je, da truplo ni kazalo še nikakih znakov razpada.

*** Otrok brez rok in nog.** V Starem Majdanu se je Redž Serkatlić rodila deklica brez rok in nog. Otrok je drugače pravilno razvit in živi že dva meseca. Oblast je hotela očeta, ki je brez posla, nekoliko razbremeniti in je nameravalo otroka oddati v kak primeren zavod. Tej nameri pa se je Serkatlić uprl, ker je prepričan, da mu to skazeno dete prinese srečo.

*** Požar pri Račah.** V Prepolju, občina Rače, je zgorelo gospodarsko poslopje posestnika Ekarta. Škoda je 30.000 Din.

*** Samomor na železniški progi.** V nedeljo zjutraj so našli pred viaduktom pri Mostah pri Ljubljani na progi razmesarjeno moško truplo. Policijska komisija je ugotovila, da je nesrečneža povozil vlak. V nesrečencu so spoznali 28 letnega Bernarda Plahuto, bivšega strežnika pri dvigalu v nehotični-

Ta dan pa se je opogumila in stopla v trgovino. Duh po zatohlem ji je udaril v nos. »Želite gospodična?« se je oglašila iz kota stara ženska.

Kako dolgo že ni Perina slišala tako prijaznih besed!

Hitro se je ojunčila in rekla:

»Prosim, koliko pa stane pri vas najcenejše blago?«

»Že po štirideset centimov meter ga lahko dobite.«

Perina se je olajšano oddahnila:

»Pa mi ga odrežite dva metra...«

»Veste, toda to blago ni kaj trpežno. Tiso po šestdeset je dosti boljše.«

»Bom kar s tem zadovoljna.«

»Kakor hočete. Samo zaradi tega sem vam rekla, da ne boste potem kaj očitali.«

»O, le brez skrbi bodite, draga gospa!«

Starka je prinesla blago. Perina je bila videla, da še daleč ni tako lepo in gladko kot tisto, ki ga je bila prej občudovala v izložbi.

»Ali bi radi še kaj drugega?« je vprašala, ko je zarezala blago in ga ob niti pretrgala.

»Da, tudi sukanec bi rada dobila.«

»Kakšnega pa?«

»Kar najcenejšega mi dajte.«

»Tu imate zvitek za deset centimov. Vse skupaj stane deset centimov manj kakor en frank.«

Perina je vsa vesela odšla iz trgovine. Tri franke je čez teden zaslužila, vsa obleka pa je ne bo stala niti en frank. Če bo za hrano, to se pravi za kruh izdala vsak dan toliko kakor doslej, ji bo vendar še nekaj ostalo, če si ji nepričakovano kaj primeri.

Hitro se je vrnila na svoj otok in se lotila dela.

Se isti dan je šla še enkrat v vas, da bi poizvedela, kako gre Rozaliji. Ko je stopila čez prag, ji je prišla naproti Rozalija sama. Videti je bila zdrava, samo roko je imela še v obozi.

»Ali je že dobro?« je veselo vzkliknila Perina.

»Še ne čisto«, ji je povedala prijateljica. »Zdravnik mi je pa rekel, da že lahko vstanem in se malo izprehodim.«

Toda videlo se je, da se je moralo njeno prijateljstvo nekoliko ohladiti. Perina ni takoj spoznala, kaj je temu vzrok. Šele čez nekaj časa se je spomnila.

Rozalija jo je namreč vprašala:

»Kje zdaj stanuješ?«

Perina se ji ni upala povedati resnice, ampak je samo rekla:

»Predrago je bilo zame. Skoraj nič mi ne bi ostalo za hrano in obleko.«

»Ali si dobila mar cenejše stanovanje?«

»Sploh nič mi ni treba plačati.«

»To je pa imenitno.«

Nekaj časa je molčala, potem pa je ni mogla premagati svoje radovednosti in ji je rekla:

»Pri kom pa?«

Ker jo je tako naravnost vprašala, se Perina seveda ni mogla ogniti odgovoru.

»Pozneje ti bom povedala,« ji je hitro rekla.

»Kakor hočeš. Samo nekaj bi ti rekla. Paзи, da te teta Zenobija ne bo videla. Zdi se mi, da se nekaj jezi na tebe. Kadar boš hotela priti k meni, pridi vselej zvečer, ko ima ona delo.«

Perina je prišla po tem sprejemu precej žalostna v tovarno. Kaj je vendar zagreši-

la s tem, da ne stanuje več v zatohli sobi pri Rozalijini babici?

Ves dan se ni mogla otresti slabe volje. Da, še bolj čemerna je postala zvečer, ko se je vrnila v svojo kočico, kjer slučajno ni imela prav nobenega dela. Zato se je odločila, da pojde na izprehod okoli ribnika.

Bil je krasen večer. Enako svetlo in lepo seveda ni bilo kakor v njeni domovini tam v daljni Indiji, a vzlic temu je bil večer tako lep, kakor »a Perina v teh krajih še nikoli ni videla. Hodila je po visoki travi in časih ji je tik izpred nog odletela kakšna močvirska ptica, ki jih je bilo tu v obilici.

ENAINDVAJSETO POGLAVJE

Obraz iz sanj.

Ker je imela Perina ves teden precej dela, ni prišla do tega, da bi obiskala Rozalijo. Toda tovarišice so ji vsak dan pripovedovale, kako se ji godi, in zato ni bila zaradi nje nič v skrbeh. Saj bi si bila naposled tudi kdaj zvečer že lahko pritrkala kakšno minuto, toda bala se je tete Zenobije, o kateri je slišala, da se nanjo jezi, ker se je preselila.

Tisti večer pa je svoj strah le premagala. Ko je šla iz tovarne, je zavila po znani poti proti hiši, kjer je stanovala prvi dan, ko je prišla v Maraucourt. Rozalija jo je že od daleč zagledala z vrta in ji rekla napol užaljeno, napol veselo:

»Mislija sem že, da te sploh ne bo več.«

»Dosti dela sem imela«, je odvrnila Perina.

Dalje prihodnjč.

ku. Nedaleč proč so dobili tudi njegovo legitimacijo in poslovnico pisano, v katerem pokojnik napoveduje, da bo šel v smrt zaradi nesrečne ljubezni. Pokojnik je bil doma iz Batuj pri Gorici.

*** Smrtna nesreča v kamnolomu.** Blizu Bregane je več kamnolomov, kjer se kopije kamen za posipanje cest in za žganje apna. Apnenic je zlasti mnogo od Breganskega sela do Gabrovice. Tako ima tudi svojo apnenico podjetnik Mijo Lazanski, trgovec iz Breganskega sela. Potreben material si je nabavljaj iz bližnjega kamnoloma, kjer so zadnje dni razstreljevali skale. Čeprav so delavci tega dela že navajeni, je vendar usoda hotelar, da se je v soboto pripetila grozna nesreča. Delavec Janez Frigelj iz Breganskega sela, star okrog 50 let, oženjen in oče enega otroka, se je pri razstrelitvi apnene peči prepozno umaknil. Eksplozija mu je razbila glavo in mu noge skoro odtrgala od trupa. Razumljivo je, da je obležal na mestu mrtev. Frigelj se je že pred leti pripetila slična nesreča, a je vendar ozdravel, ostal pa je slep na eno oko, na drugo je pa slabo videl. Zaradi razbitega zobnega mostu je tudi s težavo govoril. Usoda je pač hotela, da je postal nesrečni delavec žrtev svojega poklica.

*** Po nesreči ga je ustrelil.** Pri posestniku Francu Kekcu v Savcih, občina Koračice, so luščili bučnice. Pomagal je prišla tudi večja družba fantov in deklet. Po končanem delu se je razvila domača zabava. Na harmoniko jim je igral 34letni Janez Vičar, posestnikov sin iz Braslavcev. H Kekcu je prišel tudi 26letni posestnikov sin iz Juršincev Janez Ploj. S seboj je imel obrezano karabinko, ki je bila tako kratka, da jo je lahko nosil v notranjem žepu suknje. Orožje je skril pri Kekcu v veži v neki kot. Ko se je družba ponoči razšla in so ostali v sobi le še Kekčevi domači, Ploj in Vičar, se je ta spomnil svoje puške in je začel pripovedovati o njej. Šel je ponjo v vežo in je nato kazal orožje. Pri tem pa se je puška sprožila in krogla je zadela Vičarja v glavo. Vičar se je zgrudil nezavesten na tla in v nekaj minutah izdihnil.

*** Požar v Smartnem ob Savi.** Nedavno noč je začelo goreti v gospodarskem poslopiju posestnika Ivana Miheliča v Smartnem ob Savi. K pogorišču so takoj prišli domači gasilci, ki pa niso mogli pomagati, ker v vasi ni vode, a do Save je dober kilometer. Tudi ljubljanski gasilci so prišli zaman. Res sreča je, da ni bilo vetra, kajti sicer bi zgorelo pol vasi. Posestnik je bil le delno zavarovan. Kako je ogenj nastal, ni znano, domnevajo pa, da gre za požig, ker je začelo goreti hkratu na več krajih.

*** Lokomotiva ga je vrgla v jarek.** Med Zalogom in Lazani je bilo te dni zaposlenih na železniški progi več delavcev, med njimi tudi okoli 40letni Jakob Kokalj. Pa je pripeljal po progi vlak, kateremu so se vsi delavci pravočasno umaknili, le Kokalj je bil prepočasen. Lokomotiva je nesrečneža zgrabila in tako močno tresčila v stran, da je odletel v bližnji jarek, kjer je obležal s prebito lobanjo. Ponesrečenca so prepeljali v bolnišnico.

*** Tri tedne je imel doma mrtvega otroka.** V predmestju Beograda živi zidar Jakob Mklin, ki je imel tri tedne doma svojega mrtvega otroka, ker ni imel denarja, da bi ga pokopal. To je bila njegova največja skrivnost in skrbno jo je hramil, dokler se ni te dni sam izdal. Pred tremi tedni mu je žena povila dvojčke poldrugi mesec prezgodaj. Zato sta bila dvojčka zelo slabotna in drugi je živel samo eno uro. Oče je imel takrat v žepu samo dva dinarja. Hodil je od prijatelja do prijatelja, od znanca do znanca, toda nikjer ni našel razumevanja za svojo nesrečo. Doma je pa plakala žena s tremi sestrčkanimi otročički, a četrto dolet je ležalo doma mrtvo na postelji. Pozno v noč se je nesrečni oče vrnil brez pare v žepu. Ker ni našel drugega izhoda, je zaklenil mrtvega otročička v omaro in tam je ležalo trupeke cele tri tedne.

*** Orožniki so preprečili požar.** Na Dravskem polju so požari na dnevnem redu. Posebno Spodnje Jablane so hudo prizadete. Tam so imeli v enem mesecu kar pet požarov. Prebivalstvo je zaradi tega stalno na straži. Prav tako orožniki. Ko so se mudili predzadnje nedeljo orožniki v večernih urah v bližini skednja posestnika Vinka Pernata v Spodnjih Jablanah, so opazili, da brli na skednju majhna luč. Tamkaj so našli v posodi postavljeno gorečo svečo. Orožniki so odstranili svečo in na ta način preprečili požar. Orožniki so takoj uvedli obširno preiskavo in so tudi že aretirali neko osebo.

*** Do smrti ga je povozil.** Sluga rudarskega glavarstva v Ljubljani Ivan Usar, stanujoč v Rožni dolini, je v nedeljo popoldan napravil sprehod s svojo družino proti Št. Vidu. Pozno ponoči so se Usarjevi, in sicer mož Ivan, žena Amalija, sinova Miroslav in Zdenko in hčerka Milka vračali domov. Tedaj je pa pridrvel s silno naglico za njimi avto. Usarjevi so šli ob strani ceste zato se za avto niso zmenili. A že je bila nesreča tu: V polnem diru se je avto zaletel v družino, ki se je prestrašena razkropila na vse strani, le stari Usar in mlajši sin Zdenko nista več utegnila odskočiti. Prvega je avtomobil zagrabil in tresčil dva metra daleč s tako silo, da je nezavesten obležal. Prav tako je ranil tudi Zdenka. Avtomobil je šofiral dr. Gvidon Debelak, z njim sta se pa peljala neki telnik iz Ljubljane in neka dama. Zdravnik je po nesreči avtomobil takoj ustavil in ko je videl, kaj se je zgodilo, se je odpeljal na stražnico, kjer so telefonirali po reševalce. Reševalci so pobrali nezvestnega Usarja in sina Zdenka ter ju naglo prepeljali v bolnišnico, kjer pa očetu niso mogli več pomagati. Kmalu po prevozu je nesrečnež izdihnil. Sin Zdenko je poškodovan na glavi in po prsih. Oblastva zadevo preiskuje. Pokojni Usar se je rodil l. 1892. v Letušu pri Mozirju. Bil je dober in skrben oče svojim otrokom, v službi vesten.

*** Slon mu je požrl listino z denarjem vred.** Skladiščnik mariborske ugledne veletrgovine R. je pretekle dni šel v Zagreb na obisk k bratu. V Zagrebu sta si ogledovala z bratom razne znamenitosti tako tudi Maksimira. Tamošnji živalski vrt je glavna zagrebska privlačnost in tudi R. si ga je hotel ogledati. Imajo pa zagrebčani v svojem živalskem vrtu slona, ki so ga obiskovalci tako razvadili, da ravna z njimi čisto po domače. Je prepričan, da ga morajo zagrebčani rediti z žemljami in raznimi drugimi dobrotami, ki jih jemlje z rilcem kar sam iz rok. R. ni bil dobro poučen o teh slonovih navadah, pa ni prinesel seboj zemlje, pač pa si je hotel pred slonovo stajo obrisati z žepnim roboem nos. Z roboem vred pa je izvlekel iz žepa tudi svojo denarnico. Slon je opazil v roki obiskovalca nekaj belega in je menda mislil, da bo zemlja, in je že stegnil rilec in vzel robec z denarnico vred iz rok osuplega obiskovalca in oboje zadovoljno vtaknil v gobec. V trenutku je vse skupaj izginilo v žrelu in slon se je veselo oblikoval, saj tako drage južine menda še ni dobil. V listnici je bil namreč lep šop bankovcev, ki so izginili v želodcu. Posebnega užitka sicer slon od take pojedine ni imel, mnogo preglavje pa mu papirnati denar tudi ni delal v želodcu. Le obiskovalec je odhajal iz Maksimira čemerne volje.

*** Pustno veselje se je končalo s pretepom.** V Sleglovi gostilni v Kamniku je bilo na pustni torek več veselih družb. Med to pisano družbo je bil tudi Gjuro Hrovatić s svojo izvoljenko. Ker pa so mu tovarišico pri plesu stalno prevzemali, je postal zelo ljubosumen. Posebno je pazil na Stanka Dolžana. Ko se je ta odstranil iz gostilne, je stopil Hrovatić takoj za njim. Pred gostilno na cesti sta si bila kmalu v laseh in je Hrovatić nenadno potegnil nož in zadel Dolžanu z njim štiri vbode. Dolžan je bil takoj prepejan v ljubljansko bolnišnico, a Hrovatića so aretirali.

*** S karabinko ga je ustrelil.** Na pustni torek so pokončavali pustja tudi fantje iz Stare vasi in Bučočevcev. Ko so se vračali staro-

vaški fantje iz neke gostilne, so jih fantje iz Bučočevcev začeli preganjati. Ko so Starovaščani srečno pribežali domov, so se 19letni Rudolf Soštarić, hlapec iz Stare vasi, njegov brat Alojz od Male Nedelje in 16letni Stanko Gregorinčič iz Stare vasi vrnil proti Bučočevcem, da se maščujejo. Rudolf Soštarić pa je vzel s seboj karabinko. Fant je že med potjo s streljanjem izzival sovražnike. Ko so prispeli v Bučočevce, so srečali Alojzija Vrbaniščaka, želarskega sina iz Bučočevcev, in Soštarić je ustrelil s karabinko proti njemu. Krogla ga je zadela v prsi. Vrbaniščak se je zgrudil v mlaki krvi. Soštarić in njegova tovariša pa so zbežali. Domačini so Vrbaniščaka naložili na voz, da bi ga odpeljali k zdravniku, a je že med potjo v Stari vasi umrl. Orožniki so hitro prišli ubijalca in našli tudi karabinko.

*** Skrivnostna plavalaska je baje izsledena.** Braziljska varnostna obasva so na prošnjo francoske policije aretirali neko Katarino Schuisserjevo in njenega ljubimca Alberta Birinskega. Schuisserjeva je baje ona plavalaska, ki se je v času marsejskega umora pojavila v Marseillu in takoj nato izginila brez sledu. Parček so prijeli v trenutku, ko se je pripeljal iz Sao Paula. Oba sta nekaj mesecev živela skrito v Sao Paulu, dokler ju ni francoska policija izsledila in zaprosila za njuno aretacijo. V prtljagi aretirancev so našli mnogo listin, ki dokazujejo, da sta bila v zvezi z ostalimi strahovalci po vsej Južni Ameriki.

*** Zrtev pustnega popivanja.** Na pustni torek proti večeru se je zbralo več fantov in deklet pri posestniku Gregorju Podgoršku v Gruškovju. Med fanti sta bila 26letni Janez Gabrovec, posestnikov sin iz Brezove gore in pa 23letni Jožef Kozel, posestnikov sin iz Gruškovja. Kmalu je prišlo med fanti do prepira, med katerim je nekdo udaril Kozla tako močno, da je ta padel po tleh. Ko se je pobral, je zdajci stopil k njemu Gabrovec in ga brez vsake besede zabodel z nožem v levo stran vratu. Kozel se je zgrudil ves krvav na tla. Priskočili so mu si er takoj na pomoč, toda rešitve ni bilo, ker je imel prerezano žilo odvodnico in je po dveh urah izkrevavel. Bil je do zadnjega pri zavesti ter je tudi izpovedal, da ga je Gabrovec zabodel. Kozel je dobil en vboj tudi v levico, Gabrovec je po zločinu pobegnil pa so ga kmalu izsledili.

*** S saharinom sta sleparila.** Ljubljanska policija je aretirala 32letnega Iva in Karišnika iz Mengša, ki je zadnje čase stanoval v Jaršah pri Ljubljani, in pa 23letnega Ferda Magdalenco, doma iz okolice Večanja. Oba sta neki stari ženi iz okolice Kočevja prodala 50 škatlic saharina. Ženica pa je bila dovolj pametna, da je dala kupljeni saharin preiskati. V škatlicah ni bilo nobenega saharina, pač pa droben sladkor, pomešan s kuhinjsko sodo. Oba sleparja bosta izročena sodu.

*** Oče je s sekuro razklal sinu glavo.** V Cubincu blizu Krizevcev na Hrvaškem je kmet Josip Piskač v ponedeljek zvečer s sekuro razklal glavo svojemu sinu Stjepanu, ki je bil lenuh in zapravilavec. Zadnje čase se je sin vdal še kvartopirstvu. Oče ni mogel več tega trpeti in napravil je konec nezgodnim razmeram v hiši na ta način, ki ga bo seveda obžaloval.

*** Ne veš, kje te čaka morilec.** Na klopi v gozdu nad mestnim parkom v Celju je sedel 27letni elektrotehnik Emil Benkovič. Zdajci se mu je približal neznan moški in s samokrescem ustrelil vanj. Emila je zadela krogla v levo roko, kjer mu je običala.

*** Napad otrok na vlak.** Železniški nadzornik Miha Pinter je preprečil veliko železniško nesrečo, ki bi se lahko pripetila med postajama Rušani in Falo. Pri km 13.650 je nadzornik, ko je obhodil progo, našel na tiru velik krog kamenja. Z največjo naglico ga je odstranil. Komaj je opravil čiščenje proge, je že pridrvel osebni vlak iz Maribora. Če bi zadel v kup kamenja, bi gotovo skočil s tira. Orožniki so takoj poiskali napadalce in jih našli med otroki. Kamenje sta

nanosila na progo komaj 10letni Janko Vojnik in 6letni Fran Zlodej iz Smolnika pri Rušah. Za oba bodo seveda odgovarjali pred oblastni starši.

* **Pohotni zlikovec.** Pred dvema mesecema je neki neznanec storil silo neki 11 letni deklici iz Krčevine, ko je pasla živino pri Podvincih. Nekaj dni pozneje je napadel dotični moški kar tri dekleta, ki so mu pa k sreči zbežala. Zaradi teh primerov je sodna preiskava še v teku. Pred dnevi pa je napadel nedvomno isti zlikovec 22 letno deklico, ki se je vračala iz Podvincev od svojega ženina na svoj dom v Levanje. Dekle se mora zahvaliti svoji moči, da ni postalo žrtev nasilneža. Borba med obema je bila zelo huda. Lopov je dekletu raztrgal vso obleko in jo tudi opraskal, vendar ni dosegel zaželenega smotra. Preiskavo vodijo orožniki iz Ptuja.

* **Ponarejeni kovanci.** Uprava ljubljanske policije je že več časa dobivala prijave tako iz mesta kakor iz krajev na Dolenjskem do Novega mesta, da so se pojavili posamezni ponarejeni 20dinarski kovanci. Kakor so dognali, je zamenjal več takih neki mladenič. Tako je 20. februarja popoldne prišel k branjevkji Zupančičevi Franciški na dolenjski postaji spet mladenič ki je kupil za en dinar fig in kruha, kar je plačal z dvajsetdinarskim ponarejencem. Službujoči stražnik je mladeniča takoj prijel in ugotovil, da je Kastelic Anton, star 24 let, posestnikov sin z Otečkega vrha pri Št. Vidu pri Stični. Kastelic je nekaj časa tajil in ni hotel vedeti, odkod ima ponarejen novce, naposled pa se je vdal in priznal, da sta ponarejenca izdelovala z bratom Janezom in da jih je potem po posameznih krajih razpečeval. Glede na to je uprava policije sporazumno z orožniško postajo v Št. Vidi na Dolenjskem uvedla preiskavo na domu Kastelicevih, kjer so našli več napol izdelanih ponarejencev. — Aretirani so bili nato še trije bratje Kastelice Antona, in sicer Janez, Franc in Ignac. Pripomniti je, da so kljub preprostem načinu izdelovanja ponarejenci dobro uspeli. Seveda so jih lahko ljudje, ki imajo z denarjem mnogo opravka, že na prvi pogled spoznavali kot ponarejence.

* **Namestu prašiča so odnesli truplo.** V neki zakotni vasi blizu Čakovca je bilo te dni vlomljeno v hišo 85 letne Katarine Brezničarjeve. Vlomilci so hoteli ponoči odnesti zaklanega prašiča. Sosedje so starki obolelega prašiča zaklali, očistili, zavili v rjuho in ga položili na prazno posteljo, ker niso našli drugega primornejšega prostora. Pri starki je bil tisto noč samo sosedov sin Starka pa je ponoči nenadno umrla in fant je zavil njeno truplo v rjuho, vrgel prašiča pod posteljo, starkino truplo pa položil na posteljo. Nato pa je šel obvestiti sosede, da je Brezničarjeva umrla. Vlomilci so v tem pograbili v rjuho zavito truplo in ga odnesli misleč, da so ugrabili zaklanega prašiča. Ko so pa spoznali usodno zmoto, so odnesli truplo na pokopališče.

* **8 letna tatica kotlesa.** Tiskarniški delavec Franc, uslužben v Blaznikovi tiskarni v Ljubljani, se je v soboto nemalo začudil, ko mu je izpred poslopja okrožnega urada na Miklošičevi cesti izginilo damsko kolo, s katerim se je pripeljal po opravkih. Nekoliko minut pozneje je stražnik Zorec na Marjinem trgu opazil 8 letno deklico, ki je s težavo peljala damsko kolo. Vprašal jo je, kam pelje kolo, in deklica mu je zatrjevala, da gre malo na sprehod. Stražnik je deklico spustil, ker ji pač ni prisodil, da bi kolo ukradla. Malo kasneje pa je opazil Franceta, ki je gnil proti njemu isto deklico. Delavec je namreč dohitel deklico, jo še ob pravem času ujel in jo nato izročil stražniku. Mala tatica se je na policiji na vse mogoče načine izgovarjala ter sploh ni hotela povedati, kje stanuje. Policija je morala poiskati njeno stanovanje s pomočjo svojih popisovalnih pol. Nadobudni otrok je bil izročen materi.

Franc Goričan:

Peš po Franciji pred 40 leti

Preko Estalagesa in Št. Martina sem prišel do Guillauna. Kraj je zelo hribovit, nič vinogradov, sami posestniki. Gostilna v Guillaunu izvrstna. Za liter vina, kruh, juho, klobaso, pečenko in posteljo 1.25 franka.

Pri Alletu se začnejo spet vinogradi. Pot me je vodila preko Limouza, Carrassomea in Castelnau-d'Audarya. Tukaj sem videl prvič parni cestni valjar. V Franciji nisem videl nikjer gramoza na cesti. Vse glavne ceste so bile že takrat valjane. V tem kraju sem našel tudi na oranje s parnim plugom. Na vsakem kotcu njive je stala velika parna lokomotiva. Na trebuhu je imela vsaka veliko vodoravno kolo, na katerega je bila navita več sto metrov dolga vrv iz železne žice. Enkrat je vlekla ena lokomotiva, potem pa druga. Na plugu je sedelo pet moških za ravnotežje. Bil je to tako zvani balanci plug, sestojel iz dveh trupov. Pri oranju sta se pluga menjavala, da ni bilo treba obračati. Od časa do časa so lokomotive prestavili za nekaj metrov naprej. Ostal sem nekaj ur pri tem oranju.

Preko labastide in Avignoneta sem prišel v Villafranco. Tu je bil pravkar živinski sejem. Tako lepe in snažne živine še nisem do tedaj nikdar in nikjer videl. Pregledovanje teh živali mi je bilo veselo in užitek. Hodil sem po sejmišču tako dolgo, da je bil zadnji rep odgnan. Ob cesti je stalo veliko križev z napisi: »V spomin! N. N. se je smrtno ponesrečil na tem mestu«.

Naprej do Toulousa! Lepa pokrajina, krasno polje. Tu sem imel eno najhujših noči. Nadstropje gostilne, kjer sem prenočeval, je bilo leseno s tisočji in tisočji stenice. Prestavljal sem posteljo, se vlegel v sredo sobe na tla, se spravil na mizo, požigal stenice s svečo. A nič ni pomagalo. Proti taki armadi je človek brez moči. Dnevno se mnapravi 40 kilometrov. Tako utrujen, pa še ponoči več trpeti kakor podnevi, in še za to en frank plačati, je vendar preveč. En frank mi je pomenil že majhno premoženje, saj nisem vedel, kdaj bom prišel do zaslužka. Zato sem rajši pretrpet hlad in mraz in prenočeval po večini na prostem. Če bi imel vsaj kakšen plašč ali nahrbtnik, bi mi bilo prenočevanje lažje, pa nisem imel drugega kakor lahko letno obleko

in palico. Preko Grysollesa, Moissaca in Agena sem pri Aguilonu Marmandeu zašel v sredino vojaških manevrov in se pogovarjal z zastalimi vojaki.

Iz La Reole v Castres! Tu sem srečal nekaj mul, vpreženih v telege. Prvi trenutek se zdi zelo čudno. Za zelo slabe kamenite ceste pa mora biti ta način praktičen, ker je oje pri-trjeno k telegi in ne bi je po živini.

Od Toulousa v Bordeaux sem prišel v petih dneh. Trdno sem upal, da bom v teh krajih našel zaposlitev. Iz knjig sem dobro poznal vso pokrajino, kje se prideluje svetovno znano bordoško vino.

Nastanil sem se v mali gostilni M. M. Bibes route de Bayonne. Soba je stala dnevno en frank. Zadel sem prav dobro. Drugi dan sem hodil po mestu in šel tudi čez most, ki drži preko reke Garonne. Ko se čez nekaj časa vrnem po isti poti nazaj, opazim, da reka teče v nasprotno stran kakor poprej. Ker se mi je kaj takega zdelo nemogoče, sem že mislil, da sem se zmotil. Zapomnil sem si, v katero smer teče voda zdaj. Drugo jutro navsezgodaj grem na most, in voda je tekla spet v drugo smer. Ker si nisem znal sam razložiti te reči, sem vprašal nekega gospoda, ali sem prav opazil, da ta voda izpreminja tok, zdaj v eno zdaj v drugo smer in teče precej deroče. Gospod mi je to potrdil in še pristavil, da je to plima in oseka Atlantskega morja. S plimo pridejo velike trgovinske ladje v Bordeaux, z oseko se pa odpeljejo spet nazaj na morje. Kaj je plima in oseka, sem dobro vedel, da pa vpliva to tako daleč, nisem mogel razumeti, saj je Bordeaux oddaljen celih 110 km od morja.

Potem sem se napotil k avstrijskemu konzulu, ki je bil obenem tudi nemški. V vinorodnih krajih so bili vsi konzuli vinski trgovci ali pa je država imenovala vinske trgovce za konzule. Takle vinski trgovec se je čutil počaščenega s tem naslovom, posle je pa opravljal prav tako dobro kakor prav konzul, a je delal poleg tega še napol zastoj. Menda mu tudi ni bilo toliko za denar, saj si je s samo vinsko trgovino dostikrat naredil premoženje. (Nadaljevanje sledi).

Veliko odposlanstvo pri ministrih zaradi Bat'e

Prejeli smo in priobčujemo: Časopisna poročila o protestnih zborih proti Bat'i in zahtev čevljarjev, da se prepove prodaja Bat'ovih opank, so bila vzrok, da so se tudi kmetje začeli brigati za to reč. Seveda s čisto drugega gledišča. Nedavno je prišlo odposlanstvo 29 kmetovalcev iz sreza Bijeljine in Zvornika pod vodstvom narodnega poslanca g. Ljube Pantiča, lekarnarja iz Bijeljine, v Beograd in obiskala vse ministre in tudi ministrskega predsednika.

Odposlanstvo je ministrom predložilo siromaštvo, v katerem živi naš kmet zaradi padca cen kmetijskim pridelkom in zavoljo nerazmerja cen industrijskim proizvodom. Prosili so vse ministre, naj vsaj omogočijo, da bi mogli kmetje sebe in svoje družine oskrbeti s cenanimi industrijskimi izdelki in sploh z blagom, ki ga kupujejo v mestu, če se že ne dajo zvišati cene kmetijskim pridelkom, naj preprečijo podražitev takega blaga in izdelkov z občinskimi trošarinami in podobnim.

Njihovo zanimivo spomenico prinašamo v glavnih obrisih:

G. dr. Milanu Stojadinoviću, predsedniku ministrskega sveta. Že več let beremo, kako neke gospodarske zbornice zahtevajo, da se prepove delo Tivarju, Sokotu, Ta-Ti, Bat'i in drugim, ker ti zakrivljajo nizke cene. Čitamo in presenečeni smo, da so meščani, ki sede v teh zbornicah, tako slepi v

lovu za dobičkom, da nastopajo celo proti nizkim cenam. Kolikor nam je znano, je bila držav. politika zmerom za cenenost. Zdal zahtevajo celo zakon, da se kaznuje tisti, ki prodaja poceni. To je že zares velika državna kriza.

Nihče z veseljem ne prodaja poceni, razen če mu gre to v račun. Poceni prodaja samo tisti, ki mora, to pa smo mi kmetovalci. Leta in leta darujemo svoje delo meščanom, oni pa zahtevajo, da nam svoje blago prodajajo kar najdražje. Kmetje nimamo svoje gospodarske zbornice, torej ne spadamo v gospodarstvo. Toda vprašamo, s kakšno pravico sme manjšina meriti suknjo večini. Kaj nismo mi tisti, ki edino smemo govoriti, kaj nam je treba in kaj je za nas dobro?

Naši nasprotniki so se zagnali proti sirovim in gumijastim opankam, češ da škodujejo kmetovemu zdravju. Pobrigali smo se za narodno zdravje, imamo doktorje, brezplačno lekarno, in brezplačno bolnišnico, manjka nam samo higijenična obutev. Tudi brez meščanov vemo, da so škornji boljši kakor čevlji, čevlji boljši od usnjenih opank, a te spet boljše kakor sirove. Toda oni nočejo vedeti, da so celo sirove opanke boljše od raztrganih in te boljše od bose noge. Nočejo vedeti, da je cena goveji živini petkrat padla, da tudi za meščansko blago ne moremo več dati.

Brez denarja ni zdravja. Toda zdaj je važnejša denarnica kakor zdravje. Polovica naroda ne more dati več kakor 30 dinarjev za obutev; za ta denar pa je mogoče dobiti samo gumijaste opanke; te so boljše od vsakih čevljev. Pravijo, da se poti noga v njih. Mi sicer tega ne vemo, toda če bi tudi tako bilo, je boljše, da so noge vlažne od potu kakor pa od brozge. Narodu preostajajo samo gumijaste opanke ali pa bo se noge.

Obrtniki se varajo, če mislijo, da bi se njihovo blago bolje prodajalo, če bi se prepovedale sirove in gumijaste opanke. Nima denarja za dražjo obutev in nimamo.

Ne damo se prepisovati od meščanov, kaj bomo nosili, pa če bi bilo tudi zastoj. Se manj pa bomo dovolili, da se dvigajo cene blagu, ki ga mi kupujemo, pri čemer se obljublja, da se bo dvignila cena pridelkom, ki jih prodajamo. V božjih rokah, toda ne pustimo, da bo ono prvo v pekleniskini.

Čitamo, da tuj kapital povzroča cenenost. Če e tako, hvala mu, saj sinovi našega naroda niso prišli na to. Pravijo: ne maramo ne Ta-Te ne Ba'e. Toda mi vam spet pravimo: dajte nam samo ceneno blago, pa naj ga izdeluje, kdor ga hoče, četudi država. Samo cene se nam naj ne dvigajo in milijoni kmečkega naroda naj se ne zaslužujejo za račun meščanov! Dovolj smo mi pritegovali jermen, naj ga tudi še oni malo! Mislamo pa, da jim še ni tako hudo.

Prosimo vas, g. ministrski predsednik, naj se pustijo pri miru cenenost meščanskega blaga, kolikor je je še.

Slede podpisi okrog 200 kmečkih zadrug, občin, kmetov in delavcev.

★

Glede na gonjo, ki se sistematično vodi proti Bat'i, je posetila skupina 25 narodnih poslancev iz raznih političnih strank, po večini kmetovalcev, ministra za trgovino in industrijo g. dr. Milana Vrbaniča ter mu izročila spomenico. V spomenici in v osebem razgovoru so poslanci poudarjali, da se je treba Bat'i zahvaliti, da je velik del naroda danes obut, ki je sicer prej hodil bos. Bat'a je znižal cene obutvi za 50 do 70% in je njegov glavni rabnik zlasti kmetovalec, kateremu je omogočil, da že za 29 Din kupi par dobrih gumijastih opankov. Poslanci so naglašali, da v naši državi še danes hodijo milijoni bos in nezadostno obuti, ter so zahtevali od ministra, da s tem računa in ne dovoli nikakšne omejitve Bat'i ali podražitve njegovega blaga z občinskimi trošarinami kot najnepravičnejšim načinom davka.

Iz popotnikove torbe

Nepotrebne težave

agrarne reforme v Kostanjevici

Kostanjevica, marca

Vprašanje agrarne reforme v Kostanjevici je zelo zamotano. Od prevrata dalje so se ljudje borili zato, da se razdeli zemlja, ki je tako rekoč brez lastnika in za katero so ljudje leto za letom zmetali mnogo denarja kot zakupnino. Zemlja se pa ves čas ni smiselno izkoriščala in sta tako zmerom imela izgubo zakupnik in zakupodajec. Zadnji zato, ker mu kmet ni mogel dati primerne zakupnine, ker je zakup trajal navadno le eno do tri leta, prvi pa zato, ker je ves čas zemljo le površno gnojil in obdeloval. Med tem ko so bili domačini vsi za razdelitev, so proti temu delovali po večini zanimanci nedomačini — ljudje, ki bi v tej zadevi ne smeli imeti najmanjšega vpliva.

Preteklo leto je bil ves pod agrarno reformo spadajoči svet na tem, da se razmeri. Toda našli so se ljudje, ki so ves čas dremali in stali na stališču, da iz tega tako ne bo nič. Ko so pa postale odločbe pravomočne in so vsi tisti malodušnejši spoznali, da je ob delu mirno stati veliko zlo, so se oklenili nasprotnikov agrarne reforme. Pri zadnjih občinskih volitvah so dali duška

svoji nejevolji s tem, da so izvolili novega župana, ki je nasprotnik agrarne reforme, glede katere vodi zdaj na vse strani preiskave, češ da so se vršile nerednosti pri tem delu. Ost je v glavnem naperjena proti glavnima funkcionarjema gg. Poloviču in Čuku, ki sta pri tem delu doprinesla obilne žrtve in imata edina zasluge, da je prišla zadeva do zaključka. Edino, kar je po našem mnenju zlega, je pač to, da pod agrarno reformo spadajočih 285 ha nista mogla razdeliti med dvakrat tako veliko število zanimancev, izmed katerih bi vsak rad dobil dva do tri hektare zemlje. Kdor pa ima le količkan vpogleda v tako delo, mora priznati, da tako številnih zanimancev s tako majhno površino zemlje ni mogoče zadovoljiti in da bi zadel na odpor vsakdo, kdorkoli bi se pečal z razdelitvijo zemlje.

Umestno bi bilo tedaj, da se ljudje ob pravem času streznijo in končanega dela spet znova ne začnejo, ker je danes v občini mnogo važnejših vprašanj, ki čakajo rešitve. Novemu g. županu priporočamo, da se rajši zavzame za naše čisto opešane sejme in za vprašanja okolj tujkega prometa, s čimer bo bolj okreplil naše gospodarstvo, kakor z rečmi, ki so že dovršene. Ne iščimo v teh hudih časih dela tam, kjer ga ni!

Kmetje v mirnskem okolišu

ne prodajajo živine pod ceno

Mirna, februarja.

Akcija, da bi se dvignila cena živini na sejmi, kakršno vodijo na Hrvaškem, se je samostojno pojavila tudi v naših krajih. Ta kmečka samopomoč je dobro izvedena v Mirni in okolici ter je v preteklem tednu dosegla pomembne uspehe že na treh sejmih. Največji sejem je bil v Bučki, kjer je velika množica kmetov vztrajala na tem, da ne proda svoje živine izpod 4 Din za kilogram žive teže. To je obveljalo in so prodajali kmetje vole srednje kakovosti tudi po 4.50 Din. Razni prekupčevalci so se temu seveda upirali, se prerekli s kmeti, a kmetje so izzivanja hladnokrvno zavračali. Tudi na sejmih v Župni pri Radohovi vasi in v Radohovi se je kmečka vzajemnost v polni meri obnesla.

Dve žrtvi vode

Luče, februarja.

Pred dnevi je v naraslo Savinjo padla blizu Luč 14 letna Marija Nadlučnikova. S svojo materjo je šla po brvi, pa je po naključju omahnila in padla v vodo, kjer je utonila pred očmi svoje matere. Visoki valovi so jo nesli kake pol ure daleč. Ko so truplo potegnili na kopno, je bilo močno pškodovano od skali v rečni strugi.

Zvečer istega dne pa je utonila 60 letna Elizabeta Ložekarjeva. Ko je bilo že temno je šla po občinski cesti poleg potoka Lučnice v Lučah in padla v vodo. Voda je nesla truplo proti Ljubnetu, kjer ga je naslednjega dne našel neki posestnik. Nesrečna Ložekarjeva je zapustila moža.

Krvav dvoboj za deklo

Bregana, marca.

Sobote in nedelje so dnevi, ko fantje največ popivajo in se pretepaajo. Tako je bila zadnja nedelja zvečer zbrana družba fantov pri nekem gospodarju v Bregani, ki skrivaj toči vino. V hiši je čedna domača hčerka, v katero sta se zagledala dva dobra prijatelja, Hribar Milan in Živko Štefan, ki drug drugemu nista pustila razgovarjati se z njo. Posledica je bila, da sta se sprla.

Ko je gospodar spoznal, da postaja zadeva resna, ju je spravil iz hiše in dvoboj se je nadaljeval zunaj. Zdravci se je v mesečni zablikski nož v roki Milana Hribarja, ki je z njim napadel prijatelja Štefana Živka. Zadal mu je pet vbodov v desnico in nekaj v hrbet in glavo. Nevarno ranjenega nezvestne-

ga fantja so takoj odpeljali k zdravniku, da mu je povezal rano. Upanje je, da bo ranjenec ozdravil, le desne roke najbrž ne bo mogel več gibati.

Naveč pretepop se izvrši prav po vinotočnicah, zlasti skrivnih, kjer se vino poceni prodaja. Oblastva bi morala bolj paziti nanje.

Smrtna nesreča v rudniku

Vrdnik, februarja.

Dne 12. februarja se je dogodila v rudniku Vrdniku huda nesreča. Predelavec Franc Benedikt je po nesreči podel nad 50 metrov globoko, si razbil glavo in bil na mestu mrtve. Truplo so prepeljali v mrtvašnico rudniške bolnišnice, nato pa na prošnjo njegove družine v njegovo stanovanje.

Pokojni France je bil po rodu od Sv. Jurja ob južni železnici. Bil je dober oče svojim otrokom in splošno priljubljen, kar se je pokazalo pri njegovem pogrebu, 14. t. m., ko ga je na zadnji poti spremljala velika množica ljudi. Dobil je krasne vence od cerkvenega odbora sv. Barbare, od rudarjev in od Sokola. Pri pogrebu so za križem nosili vence, sledili sta rudarska godba z rudarsko zastavo in nato velika množica ljudi. Pogrebni obrede je opravil nunski kaplan Maier, ki je ob grobu izpregovoril pokojniku v slovo. Govorila sta tudi g. Ivan Hahn v imenu Sokola in g. Izidor Klasič v imenu rudarjev. Ko se je nagnila zastava nad grobom, so bile vse oči solzne. Dragi France, počivaj v miru, tvojim svojcem pa izrekamo naše iskreno sožalje!

NAŠI NA TUJEM

Nenadna smrt westfalske rojakinje

Herne-Holthausen, februarja

Članica Slovenske rožnenske bratovščine v Herne-Holthausenu 68-letna ga. Jera Ulčarjeva, rojena Klemenčičeva iz Višnje gore, je šla 4. februarja v cerkev k rani sv. maši. V cerkvi je hotela poklekniti pred oltar Matere božje, pa se je nenadno zgrudila. Navzočni duhovnik ji je še podelil poslednje olje. Ko je poklicani zdravnik ugotovil smrt za srčno kapjo, je sanitetni oddelek odnesel raniko na njen dom.

Pokojnica je s svojo možem g. Ivanom Ulčarjem bivala v Nemčiji preko 37 let in je imela devet otrok, izmed katerih živi še pet. Razen enega sina so že vsi poročeni. Kako je bila priljubljena in spoštovana nele pri rojakih, ampak tudi pri domačinih, so pokazali njen pogreb 7. februarja in številni venci, ki so ji bili poklonjeni. Pogreba so se udeležili tudi zastopniki raznih društev.

Družina g. Ivana Ulčarja se vsem udeležencem pogreba in darovalcem vencev najprilicneje zahvaljuje. Prav tako se Slovenska rožnenska bratovščina zahvaljuje vsem, ki so spremili pokojno članico in dolgoletno blaginjarko in cerkveno pevko k zadnjemu počitku. Društvo sv. Barbare pa izreka iskreno sožalje svojemu ustanovitelju in vsa leta zvestemu članu g. Ivanu Ulčarju in njegovi družini.

Bodi rajnki lahka tui zemlja, žalujočim pa izrekamo naše iskreno sožalje!

Novice iz naših ameriških kolonij

Cleveland, februarja.

V Clevelandu se je pripetila huda nesreča, ki je zahtevala življenje 13letnega Antona Mračka. Deček je bil razigran in posebno rad je strašil svojo 10 let staro sestro. Včasih se je nalašč zakotalil po stopnicah in obležal, kakor bi bil mrtev. Nekega dne je poizkusil nove vrste strašilo. Vzel je očetov pas ter se obesil na tram v kleti. Ko je videla njegov zaripli obraz je odhitela sestra po svojo starejšo sestro. Obe sta se potem vrnili v klet, a bratec se jima ni hudomušno smejal, temveč je še

vedno visel na pasu. Starejša sestra je brž prerežala pas, pokličali so zdravnika, toda bilo je že prepozno. Tonček je bil že mrtev.

Druga žrtev nesreče je postal Vincenc Cestnik, star 56 let, doma iz Trbovelj. Ubilo ga je v rovu v kraju Warsaw. Cestnik zapušča ženo in štiri otroke.

V Clevelandu so umrli: Andrej Možek, star 52 let, doma iz Roba pri Velikih Laščah, odkoder je prišel v Ameriko pred 30 leti; Franc Šmuk, star 57 let, doma s Ponikve, odkoder je prišel v Ameriko pred 32 leti; Jakob Minar, star 50 let, doma iz Zirov, odkoder je prišel v Ameriko pred 31 leti; Janez Goršek iz Višnje gore.

V Chicagu je umrl Lojze Ahčan, star 33 let.

V Livingstonu je umrla Neža Vidmarjeva, stara 53 let, doma iz Planine.

V Conwayu je preminul slovenski farmar Jurij Sutej iz Bele Krajine.

V La Salle pa je izdihnila Ivana Bregačeva, rojena Mišjakova, stara 67 let, doma iz Regerče vasi pri Novem mestu.

V Galssportu je preminul Janez Čekada, star 56 let, doma iz Male Bukovice na Notranjskem.

V Carbondaleju je umrl Blaž Šivec, star slovenski ponir v Ameriki, doma iz Podslivnice nad Cerknico, odkoder je prišel v Ameriko pred 50 leti.

V Jolietu je umrla Ferdinanda Stalcerjeva, slovenska redovnica in učiteljica, doma iz Gorencev pri Semiču.

V Calumetu je umrla Marija Svetičeva, stara 72 let.

V Detroitu je umrl Janez Puhek, star 73 let, doma iz okolice Črnomlja.

Iz Herne-Holthausena (Nemčija) nam pišejo: Na pusti ponedeljek zjutraj se je napotil s kolesom rojak g. Anton Ambrožič iz Holthausena v Herne na finančno kontrolo po zavoj »Domovine«, da bi o potem raznosil članom Jugoslovanskega delavskega podpornega društva, pri katerem je on za blagajničarja. Po nesrečnem takljiču pa ga je zadela nekaj avto in ga podrl. Hudo poškodovanega in nezavestnega so spravili v Herne v bolnišnico. Posebno hude poškodbe je dobil na glavi in tudi roko ima zlomljeno. Kdo je kriv nesreče, bo dograje preiskava. Ponesrečencu želimo vsi njegovi rojaki, da bi hitro ozdravil in se spet povrnil med nas v Holthausen. Naše rojake prosimo, da ponesrečenca ob priložnosti obiščejo v bolnišnici.

ŽENSKI VESTNIK

Za kuhinjo

Krompir kot prikuha. V kozo deni štiri deke sirovega masla ali masti, malo popra, soli, ščep muškatanega oreha (naribanega) in skodelico goveje juhe. Ko zavre, stresi noter za vsako osebo štiri kuhane in zrežane krompirje (kiflar je najboljši), premešaj in naj tako vre 20 do 30 minut, da se malo zgosti. Potem okusaj po okusu z limonovim sokom in dodaj še malo sesekljane peteršilja. Daš z govejim mesom na mizo.

Ocvrt krompir. V pečici speci šest opranih krompirjev (najboljši je rumeni krompir). Ko je pečen, ga olup, denj v lonec, stlači in dodaj en rumenjaki, štiri deke sirovega masla, soli, popra in naribanega muškatanega oreha. Vse skupaj zmešaj in nato prečlači skozi sito na desko. Vso zmes umesi in razvalja za prst na debelo. Izreži iz tega testa štrikotne kose (5 cm široke in dolge) in jih ocvrti na vroči masti. Daš kot močnato jed na mizo.

Praktični nasveti

Zlate ali srebrne vrvice. ki so počneče, očisti takole: Čisto krtačo pomoči v špirt in krtači vrvice, nato jih položi na čisto krpo, da se posuše. Ali jih na zdrgni s prerezano čebulo in čez nekaj ur jih z mehko gobo umij, nato posuši.

Če imaš nove čevlje in te podplati v njih pečejo, tedaj zbrži znotraj čevlje s krpo, namočeno v špirt. Nato čevlje posuši. To ponovi dvakrat do trikrat in te podplati ne bodo več pekli. Če pa to ne pomaga, daj čevlje h čevljarju in naj ti izmenja podlogo na podplatih.

ZANIMIVOSTI

× **Hripa je ozdravila drugo bolezen.** V Angliji se je zgodilo to: Rudar John Henchen je leta 1921. obolel: otrpili sta mu obe nogi in tud križ. Celih štirinast let se ni mogel niti giniti. Nedavno ga je pa napadla huda hripa in ko je ozdravel je ves srečen opazil, da se z njegovo staro boleznijo nekaj dogaja. Od dne do dne se je počutil bolje. V začetku se je mogel gibati le malo, zdaj pa že lako hodi brez bergel. Če bo šlo tako naprej, se bo kmalu spet lahko vrnil v rudnik na delo. Zdravniki menijo, da je v tem primeru huda vročica, ki je spremljala hripo, ozdravila drugo bolezen. Posebno če je šlo za primer tako zvane histerične otrplosti, je ozdravljenje razumljivo. Ozdravljenje z visoko vročino je možno v primeru, če ni otrplost posledica uničenja živčnih središč. Saj je znano, da cepijo pri parali bolnikom malarijo ali tifuz, da umetno zbude v telesu visoko vročino.

× **Tisočletno življenje v ledu.** Moskovska akademija znanosti je objavila vest, da je uspelo raziskovalcem skorovodinske opazovalne postaje v Sibiriji oživet žuželke in druge živali, ki so ležale že tisočletja otrple v zaledenelih tleh. Te živali se niso samo zbudile po tolikih tisočletjih, temveč se razvijajo in množijo dalje.

× **Osemnaest ur pod vodo.** Ruski potapljač Konstantinov je pred kratkim potolkel svetovni rekord v bivanju pod vodno površino. V bližini Barentsovih otokov pri Novi zemlji je popravil 18 ur poškodovani trup neke vojne ladje, ki se je tam potopila. Navzlic polarni noči, snežnim viharjem, straš-

nemu mrazu in drugim neprilikam so ruski potapljači celih 23 dni z občudovanja vrednim pogumom delali ob tej ladji in so svoje delo opravili tako dobro da je bilo ladjo mogoče dvigniti in prepejati v Kildinski zaliv.

× **Med in ribje olje celijo rane.** Spet in spet oživi kako staro, že pozabljeno, domače zdravilo. Že rimski pisatelj Plinij (l. 79. po Kristusu) je poročal o vplivu medu in ribje masti na rane. Zdaj pa je neki hamburški zdravnik preizkusil to zdravilo in pravi, da je tudi take rane, ki so se prav težavno zacelile, zacelil z zmesjo medu in ribjega olja. Namazane rane se z medom očistijo, ribje olje pa vpliva proti zastrupljenju. Po tej maži začne tkivo kože rasti in hitro prerase rano in jo tako zaceli.

Za smeh in kratek čas

ENODNEVNA MUHA

Učitelj v šoli razlaga učencem naravoslovje ter pripoveduje o žuželkah, ki žive le en dan. Mihec je dvignil roko in učitelj ga je vprašal kaj bi rad.

Mihec: »Nič nisem hotel vprašati, le povedati sem hotel, da imajo take žuželke vse svoje življenje rojstni dan«.

TEŽAVE.

A: »Ali ste imek kaj težav s svojo francoščino, ko ste pred 14 dnevi bili v Parizu?«

B: »Jaz ne, pač pa Francozji«.

STARA VAZA.

Hči: »Zmerom si pripovedovala, mama, da je tista stara vaza, ki je stala na omari, že več rodov naša«.

Mati: »Seveda je tako!«

Hči: »Skoda! Naš rod jo je pa razbil«.

Listnica uredništva

Ljutomer-Križevci. Poročilo o gasilski župi je bilo nečitljivo. Zlasti številke se niso dale prebrati. Prosimo, da so številke in imena zmerom razločno zapisana.

RADIO LJUBLJANA

od 8. do 15. marca

Nedelja, 8. marca: 8.00: Ženska telovadba (profesor Marjan Dobovšek). 8.15: Moška telovadba (profesor Marjan Dobovšek). 8.30: Napoved časa, poročila, objava sporeda. 8.45: Wagnerjeva dela (radijski orkester). 9.40: Versko predavanje (dr. Mihael Opeka). 10.00: Prenos cerkvene glasbe iz stolnice sv. Nikolaja v Ljubljani. 11.00: Prenos II. mladinskega koncerta Glasbene Matice v Ljubljani. 12.30: Napoved časa, objava sporeda, obvestila. 12.45: Kar imamo, to Vam damo (plošče po željah). 16.00: Kmetijska ura: Delo v vinogradu (inž. Flego). 16.20: Koncert godbe 40. pp. Triglavskega. 17.00: Gospodinjina ura: Snaga v družini (Hočevar-Megličeva). 17.15: Koncert godbe 40. pp. Triglavskega. 17.40: Razvoj slovenske drame (X. ura): predavanje in Medvedov »Kacijanar«, žalost v petih dejanjih. 19.00: Napoved časa, poročila, objava sporeda. 19.30: Nacionalna ura. 20.00: Iz neobjavljenih del: Pesmi Mirka Poliča (pel bo Jože Gostič). 20.30: Plesna glasba — klavirske točke (plošče). 21.00: Radijski orkester. 22.00: Napoved časa, vremenska napoved, poročila, objava sporeda. 22.15: Radijski jazz.

Ponedeljek, 9. marca: 12.00: Operetni venčki (plošče). 12.45: Vremenska napoved, poročila. 13.00: Napoved časa, objava sporeda, obvestila. 13.15: Radijski orkester. 14.00: Vremensko poročilo, borzni tečaji. 18.00: Zdravniška ura: Obolenje prebavnih organov (dr. Bogomir Magajna). 18.20: Kozaske pesmi (plošče). 18.40: Kulturna kronika: Ferdinand Seidl 80 letnik (dr. Angela Piskernikova). 19.00: Napoved časa, vremenska napoved, obvestila, poročila, objava sporeda. 19.30: Nacionalna ura. 20.00: Mozartov večer. 22.00: Napoved časa, vremenska napoved, poročila, objava sporeda. 22.15: Radijski jazz.

Torek, 10. marca: 11.00: Šolska ura: Pravljica o vendskem kralju (Viktor Pirnat). 12.00: Pesmice iz naših in tujih planin (plošče). 12.45: Vremenska napoved, poročila. 13.00: Napoved časa, objava sporeda, obvestila. 13.15: Lahka solistična glasba (plošče). 14.00: Vremensko poročilo, borzni tečaji. 18.00: Otroški kotiček (radijski orkester). 18.40: Filozofsko predavanje (prof. dr. Fr. Veber). 19.00: Napoved časa, vremenska napoved, poročila, objava sporeda, obvestila. 19.30: Nacionalna ura. 20.00: Fran Milčinski: Ptički brez gnezda — zvočna igra; Priredil Jakob Žvan; igrali bodo člani radijske dramske družine. 21.30: Plesna godba (plošče). 22.00: Napoved časa, vremenska napoved, poročila, objava sporeda. 22.15: Radijski orkester (vesel spored).

Sreda, 11. marca: 12.00: Valčкова ura (plošče). 12.45: Vremenska napoved, poročila. 13.00: Napoved časa, objava sporeda, obvestila. 13.15: Slaven tenorji (plošče). 14.00: Vremensko poročilo, borzni tečaji. 18.00: Mladinska ura: Josip Stritar: Janko Bože — prizor za mladino (izvajajo člani radijske dramske družine). 18.40: O okultizmu (profesor Josip Šimenc). 19.00: Napoved časa, objava sporeda, obvestila, vremenska napoved, poročila. 19.30: Nacionalna ura. 20.00: Prenos iz ljubljanske opere (v prvem odmoru predavanje Matije Bravničarja, v drugem odmoru napoved časa, objava sporeda, poročila).

Četrtek, 12. marca: 12.00: Anton Dvořák: Ameriški kvartet v F-duru (plošče). 12.45: Vremenska napoved, poročila. 13.00: Napoved časa, objava sporeda, obvestila. 13.15: Jugosloven. zvoki (radijski orkester). 14.00: Vremensko poročilo, borzni tečaji. 18.00: Beethovnova ura (radijski orkester). 18.40: Slovensčina za Slovence (dr. Rudolf Kolarič). 19.00: Napoved časa, objava sporeda, poročila, vremenska napoved, obvestila. 19.30: Nacionalna ura. 20.00: Prenos iz Beograda: sim-

fonični koncert orkestra kraljeve garde. 22.00: ved, poročila. 13.00: Napoved časa, objava sporeda, obvestila. 13.15: Plošča za ploščo — napev v napev. 14.00: Vremensko poročilo, borzni tečaji. 18.00: Za delopust (radijski orkester). 18.40: Družine moralno pokvarjenih otrok in mladostnikov (Vojko Jagodič). 19.00: Napoved časa, vremenska napoved, poročila, objava sporeda, obvestila. 19.30: Nacionalna ura. 19.50: Pereča zunanje politična vprašanja (dr. Alojzij Kuhar). 20.20: Pogledmo na Dolenjsko (od Ljubljane čez Višnjo goro do Stične; pester večer godbe, petja in raznih prizorov). 22.00: Napoved časa, vremenska napoved, poročila, objava sporeda. 22.15: Lahka glasba (radijski orkester).

Petek, 13. marca: 11.00: Šolska ura: Stara Kata — življenska slika (Mirko Kugler). 12.00: Operne fantazije (plošče). 12.45: Vremenska napoved, poročila. 13.00: Napoved časa, objava sporeda, obvestila. 13.15: Po širnem svetu (glasbene slike na ploščah). 14.00: Vremensko poročilo, borzni tečaji. 18.00: Ženska ura: O ženski policiji (Stebi-Pleškova). 18.20: Rabaud: Nočna procesija (sinfonična pesnitev na ploščah). 18.40: Starostna preskrba našega delavstva (Slavko Čšanovar). 19.00: Napoved časa, vremenska napoved, poročila, objava sporeda, obvestila. 19.30: Nacionalna ura. 20.00: Akademija ob 100 letnici rojstva Josipa Stritarja. 22.00: Napoved časa, vremenska napoved, poročila, objava sporeda. 22.30: Angleške plošče.

Sobota, 14. marca: 12.00: Plošča za ploščo — napev v napev. 12.45: Vremenska napo-

MALI OGLASI

POSJILA ISČEMO

v gotovni, kratkoročnega ali dolgoročnega, na prvovrstno jamstvo industrijskega podjetja in na dobro obrestovanje. Ponudbe pod »Sigurno naložen denar« na upravo »Domovine«.

ZASTONJ

dobite eno številko »Žene in doma« in »Priatelj« na ogled. Sporočite svoj naslov na upravo v Ljubljani, Dašmatinova ul. 10-m.

SADNO DREVJE

jablane: kanadka, zlata parmerna, poreski krivopecelj, jonatan, mošančkar, Baumanova remeta, bobovec in druge sorte po sadnem izboru in hruške: amanliška, gebertovka, klapovka, koroška moštnica in tepka se dobijo v drevesnici podružnice Kmetijske družbe pri Mali Nedelji.

AKO SE HOČETE POROČITI

dobiti bogatega ženina ali nevesto, pišite na: Klančnik, Mojstrana. 14. Priložiti je znamko za 3 Din za odgovor.

PRODAM VLOŽNO KNJIZICO

Mestne hranilnice Ormož 120.000 Din za ca 52 odstot. Ponudbe pod »Mestna« upravi »Domovine«.

POZOR MIZARJI

Napredni mizar uporablja samo patentirano posteljno tračnico (Bettschiene) »Kako«. — Prihrani si delo in čas. Brez zadolženja. Dobiva se v trgovinah z železnino: Schneider & Verovšek, Breznik Erjavec, Žilčič vsi v Ljubljani; D. Rakusch v Celju in Andraščitz, Lotz v Mariboru. 193

DENARNE ZADEVE

bančne, hranilniške in posojilniške terjatve, vloge vseh donarnih zavodov, vrednostne papirje, vojno škodo

VAM KUPI IN PRODA

izposluje razne kredite v gotovini na hranilne knjižice in hranilne knjižice na vknjižbo.

IZVEDE razne kompenzacije, plačila dolgovi pri denarnih zavodih s hranilnimi knjižicami in v gotovino.

ZANESLJIVE NASVETE in informacije glede naložbe kapitala v gotovini in hranilnih knjižicah, pri nakupu in prodaji hranilnih knjižic dobite edino pri pooblaščenem Trg. agent. za bančne in kreditne posle ALOJZIJ PLANINŠEK, Ljubljana, Beethovnova ul. 14-II. Telefon 35-10. Za odgovor zbirnike.

13.00: Napoved časa, objava sporeda, obvestila. 13.15: Plošča za ploščo — napev v napev. 14.00: Vremensko poročilo, borzni tečaji. 18.00: Za delopust (radijski orkester). 18.40: Družine moralno pokvarjenih otrok in mladostnikov (Vojko Jagodič). 19.00: Napoved časa, vremenska napoved, poročila, objava sporeda, obvestila. 19.30: Nacionalna ura. 19.50: Pereča zunanje politična vprašanja (dr. Alojzij Kuhar). 20.20: Pogledmo na Dolenjsko (od Ljubljane čez Višnjo goro do Stične; pester večer godbe, petja in raznih prizorov). 22.00: Napoved časa, vremenska napoved, poročila, objava sporeda. 22.15: Lahka glasba (radijski orkester).

MED ZAKONSKIMI MOŽMI

A: »Ne vem, kaj bi kupil ženi za god.«

B: »Vprašaj ženo.«

A: »Toliko denarja pa, žal, nimam.«

V LEKARNI

Gašper: »Dajte mi ricinusovega olja!«

Lekarnar: »Deset dinarjev s steklenico, osem brez steklenice.«

Gašper: »Dajte mi ga brez steklenice.«

NOVA HIŠA

sestojeca iz dveh sob, kuhinje in kleti, in dve njivi se prodajo za 38.000 Din Sv. Peter v Savinjski dolini, Sp. Roje števil. 11.

KUPIM VLOŽNE KNJIZICE

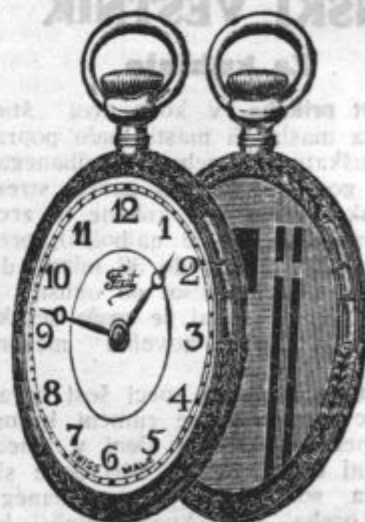
Mestne hranilnice v Ormožu do 60.000 Din. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod »Gotovina«.

KA-LE-FLUID fiziološki ekstrakt iz življenjetvorne žleze močne in zdrave živali. »Kalefluid« se priporoča v vseh primerih, kjer je delovanje teh žlez oslabiljeno in pri stanju, ki je posledica tega pojava. Pojačuje sekretarno delovanje vseh žlez. Uporablja se pri izmučenosti, pri oslabilih živcih, pri polni nevrasteniji. — Krepi živčni sistem in jači organizem. — Brezplačno detajlno literaturo, zahtevajte: Beograd, Njegoševa 5, Miloš Marković.

Reg. S. br. 5300-32.

NOVOST

samo Din 49-50

Št. 62.900. Anker-ura. Pravi švicar. stroj. Dobra kvaliteta, lep krojni okrog. 3 letna garancija. Din 49-50

Št. 62.901. ura s svetiljenim kazal. in številnic. (Radium) Din 49-50

Zahtevajte cenik. ki ga vam pošlje brezplačno in poštne preplate.

H. SUTTNER LJUBLJANA 6

Lastna protokollirana tovarna ur v Švici

UMETNE OČI

izdelujemo točno po naravi za svoje paciente

F. Ad. Müller Sinova, Wiesbaden. V LJUBLJANI: Splošna bolnica, očesni oddelek, dne 6. in 7. marca.